

Egyesületi ügyek

A Bányászati Szakosztály 2004. december 15-ei vezetőségi ülése

Az ülés – melyet *Havelda Tamás* szakosztályelnök vezetett, és melyen *dr. Tolnay Lajos*, az OMBKE elnöke is részt vett – az OMBKE Mikoviny-tanácstermében, az előre meghirdetett napirendi pontoknak megfelelően került megtartásra.

1. Havelda Tamás az alábbiakról tájékoztatta a vezetőséget:

- A Szent Borbála napi országos központi bányásznap ünnepségen a szakosztály javaslatára 3 fő – *Forisek István* (Tatabánya), *Józsa Pál* (Nógrád) és *Stoll Lóránt* (Budapest) – kapott Szt. Borbála Emlékérem miniszteri kitüntetést.
- Számos helyi szervezet tartott Borbála napi megemlékezést.
- A BKL Bányászat című szakmai lapunk (valamint a Kohászat és a Kőolaj és Földgáz is) az interneten is hozzáférhető, illetve olvasható (www.ombkenet.hu). Kérte a helyi csoportokat, hogy a területükön történt eseményekről, rendezvényekről adjanak ismertetést, híreket, hogy az egyesület fenti honlapjára felkerülhessen. A honlapon állás keresés -kínálat rovat indítását is tervezik.
- Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság a 2005. március 31. és április 3. között Nagyváradon rendező a hagyományos Bányászat-Kohászat-Földtan Konferenciát.
- Az OMBKE következő küldöttgyűlése 2005 májusában, a Dunaújvárosi Főiskolán lesz.
- A felszólítás ellenére tartósan (legalább 2 éve) nem fizető tagok (30-40 fő) a tagnyilvántartásból törlésre kerülnek.
- Az egyesület a 2004. évet várhatóan „0” szaldóval zárja.
- 2005-re a választmány változatlan mértékű tagdíjat hagyott jóvá.
- Amennyiben sikerül a pénzügyi fedezetét megteremteni, a közeljövőben – facsimile formában – ismét kiadásra kerül az 1894-ben megjelent „Nagybánya és környéke” című könyv.

A 2. napirendben a bizottságokról döntött a vezetőség:

A szakosztályvezetőség jóváhagyólag tudomásul vette a választmány mellett működő bizottságokba a szakosztály által delegált személyek, és a BKL Bányászat felelős szerkesztőjének kinevezését. A kinevezést itt adta át *dr. Tolnay Lajos Podányi Tibornak*.

(A választmányi bizottságok személyi összetételét a BKL 2005/1. számának 50. oldalán közöltük le – a szerkesztőség)

A szakosztály vezetőség egyhangúlag döntött a szakosztályban működő szakcsoportokról illetve azok vezetőiről. Ennek értelmében önálló csoportként működik:

- a Bányamérő Szakcsoport *dr. Barátosi Kálmán*,
- a Bányagépész- Bányavillamossági Szakcsoport *dr. Vőneky György*,
- a Kő- Kavics- Ásványbányászati Szakcsoport *Nagy Lajos* vezetésével.

A Bányagazdasági, valamint a Bányászattörténeti szakcsoport külön nem, hanem az egyesületi bizottságban, a szakosztály által oda delegált személyek közreműködésével – esetenként a szakosztály további tagjainak bevonásával – tevékenykedik.

Nem született döntés a robbantástechnikai szakcsoport működését illetően. A hogyan továbbról a hasonló névvel megalakult egyesülettel történő egyeztetést követően kerülhet sor.

A 3. napirendben *Huszár László*, a szakosztály titkára adott tájékoztatást „A magyar szilárd ásványbányászat emlékek-

helyei” felkutatásával kapcsolatban a helyi szervezetekre háruló feladatokról, ehhez átadta az adatfelvételi formanyomtatványokat. Az első adatgyűjtés határideje 2005. április 30. A feladat koordinálására a szakosztály vezetőség felkérte *Benke Istvánt* az egyesület tiszteleti tagját.

4. Egyebek:

A szakosztályvezetőség az alábbiakat tagjai sorába felvette: *Bucsi Józsefné, Koi Gyula, Sipos Gábor* (Budapesti Hsz.), *Bak László, Gyulai Péter, Farkas Andrásné, Rendes Tamás* (Mátrai Hsz.) *Báranyi László, Fonyódi Györgyné, Kamper Veronika, Kovács Imréné* (Oroszlányi Hsz.).

A 2005. évi OMBKE küldöttgyűlésen adandó kitüntetésekre (emlékérem, plakett, oklevél, esetleg tiszteleti tag) javaslatokat 2005. február 28-ig lehet tenni.

A következő szakosztály vezetőségi ülés tervezett időpontja 2005. február vége, március eleje.

Lóránt Miklós tájékoztatta a szakosztályt a borsodi utolsó mélyművelésű szénbánya, Lyukobánya bezárásáról, a helyi csoport gondjairól, az OMBKE-n belüli egységes miskolci csoport létrehozásának gondolatáról.

Benke István az emlékhelyek felkutatásával kapcsolatban jelezte, hogy ilyen összeállítás egyes területeken már létezik, ez segítheti a most meghatározott feladat végrehajtását.

Az évzáró alkalmából *dr. Tolnay Lajos* köszöntötte a szakosztályt, a vezetőségi ülés terített asztal melletti jó hangulatú baráti beszélgetéssel zárult.

Huszár László emlékeztetője alapján PT

A Lignit Baráti Kör életéből

Évadzáró ülés Gyöngyösön

Az OMBKE Mátraaljai Szervezet Lignit Baráti Köre évadzáró ülést tartott 2004. december 7-én Gyöngyösön a honvéd kaszinóban.

E sorok írója röviden ismertette a 2004-ben megvalósított programot, amelyet *Varga József* okl. bányamérnök, titkár kiegészített. Ugyancsak megbeszéltük a 2005. évi terveket, melyek között júliust és augusztust kivéve minden hónapban szerepel egy-egy előadás, összejevetel.

Megjelent az ülésen a helyi szervezet titkára *dr. Dovrtel Gusztáv* is, aki méltatta a baráti kör 2004. évben végzett munkáját és sok sikert kívánt a 2005. évi program megvalósításához.

Fehér asztal mellett „lilahagymás” zsíros kenyér és egy pár üveg sör elfogyasztásával jó hangulatban zárult a találkozás. Hozzászóltak az elmúlt év eseményeit méltatva: *Hamza Jenő, Karacs Imre, Fazekas Miklós, Iván Lajos, Lovász András, Horváth Gusztáv, Katona Zsigmond*.

Dr. Jung László előadása Gyöngyösön

Az OMBKE Mátraaljai Szervezet Lignit Baráti Köre szervezésében 2005. január 18-án Gyöngyösön a honvéd kaszinóban *dr. Jung László* okl. erdőmérnök, az Egererdő Rt. vezérigazgató-helyettese „A magyar erdőgazdaság 2005-ben” címmel tartott előadást.

Az előadó feltette a kérdést: Ki a magyar erdők tulajdonosa? Megnevezett több hivatalt, szervezetet, de egyiket sem mondhatni tulajdonosnak, mert végül is a magyar erdők álla-

mi tulajdonban vannak. Beszél az erdőtörvényről, amit „uniós” viszonylatban is jónak, korszerűnek tart.

Szól a „kyotói” egyezményről, amelyet az USA a mai napig nem írt alá és Oroszország is csak a múlt évben csatlakozott. Részletes tájékoztatást adott a megújuló energiák felhasználásáról a környezetvédelem, importfüggőség, vidékfejlesztés függvényében. Ma a megújuló energia Magyarországon az összes energia mintegy 3,6%-át teszi ki. 2010-re szeretnék, ha ez a szám 6,4%-ra emelkedne. A geotermikus-, nap-, biomassza-, szél-, vízi energia közül a geotermikus 50%-kal, a biomassza 58%-kal növekedhet. A villamosenergia-termelésnél elsősorban erdő- és mezőgazdasági termékek jöhetnek szóba. Szólt arról, hogy évente 14 millió m³ az erdők gyarapodása és ebből 7 milliót termelnek ki.

A felhagyott mezőgazdasági területeken „energiaerdőket” kell megvalósítani, amit évenként lehet „letermelni”. Az energia-ültetvények egy éves vágásfordulóval jó jövedelmet biztosítanak (fűz, éger, nyár, akác fák).

Az Egererdő Rt. termékeit használják a kazincbarcikai, pécsi, ajkai erőművekben. Kazincbarcikán 30, Pécsen 50, Ajkán 25 MW teljesítményű erőművek vannak.

Piaci átrendeződés is bekövetkezett az erdőgazdaságban. 2000-2003-ig a tűzifa kitermelés ráfizetéses volt, 2003-tól napjainkig nyereségesé vált.

Bizakodóan szól a jövőről is. Magyarországon a korszerű erdőtörvény lehetővé teszi, hogy hosszú távon az erdőgazdaság nyereséges legyen. Mind a természetes, mind a mesterséges telepítés ezt alátámasztja.

Az előadást a résztvevők nagy tapssal ismerték el. Hozzászóltak, illetve véleményt nyilvánítottak a következők: *Füleki Menyhért, Lovász András, Pribula Nándor, Sankovics László, dr. Szabó Imre.*

Az MVM Rt. vezérigazgató-helyettesének előadása

2005. február 8-án Gyöngyösön, a honvéd kaszinóban az OMBKE Mátraaljai Szervezet Lignit Baráti Körének szervezésében „A magyar villamosenergia-ellátás az elkövetkezendő években” címmel nagy érdeklődést kiváltó előadást tartott *dr. Gerse Károly* okl. villamosmérnök, a Magyar Villamosművek Rt. vezérigazgató-helyettese.

Bevezetésként utal az elmúlt tíz év előtti Magyar Villamosművek Tröszt villamosenergia-rendszerére leszögezve azt, hogy ma már ez a rendszer megváltozott és teljesen új elveken történik a villamosenergia-termelés, a beszerzés és az eladás.

A termelők, a közüzemi szolgáltatók, a fogyasztók, az import és export függvényében ismertette a bonyolult működési modellt.

Részletesen szólt a termelési érdekcsoportokról:

- Az MVM-hez tartozik: a Paksi Atomerőmű (1580 MW), a szekunder- és csúcs gázturbinák (400 MW), import megálapodások (600 MW).
- A dán érdekeltségű Tractabel-hez tartozik: A G1 gázturbina (123 MW), a G2 gázturbina (203 MW), F blokkok (1098 MW).
- A német érdekeltségű RWE-hez tartozik: A Mátrai Erőmű Rt. (844 MW).
- Az amerikai érdekeltségű AES-hez tartozik: A Tisza II. Erőmű (738 MW).
- A svájci érdekeltségű ATEL-hez tartozik: A Csepeli Erőmű (338 MW).
- A budapesti érdekeltségű Edf-hez tartozik: A Kelenföld (118 MW), Újpest (89 MW), Kispest (89 MW).
- Ukrán import: 450 MW.
- Egyéb import: szlovák 200 MW, osztrák 200 MW, vegyes import 600 MW.

Az árszínvonalról adott tájékoztatásában közölte, hogy a versenypiac nem lesz olcsóbb, hosszú távon az erőművek minden költségét fedezni kell, ezért a versenypiaci árak is növekedni fognak. Ne tévesszen meg senkit a kereskedelemben az átmeneti „felesleg”, azaz a „kínálati” piac. Az EU-ban a piaci liberalizáció nem fogja az árakat csökkenteni. Átmeneti esetben szükség lehet az állami beavatkozásra is az árak kialakításában.

Részletesen elemezte a piaci helyzetet, folyamatokat, a túlkínálat hatását a piaci szereplők integrációjának függvényében.

Az előadó összehasonlította a termelési költségeket a piaci eladási árakkal, elemezte az új erőművek építési lehetőségeit, figyelembe véve a tüzelőanyagok kinyerésének olcsóságát. Konkrétan összehasonlítást tett az atomerőmű, ligniterőmű és a „megújuló energiákat hasznosító” erőművek építési lehetőségeiről. Új erőmű megépítésére kevés esélyt látott.

A résztvevők nagy tapssal jutalmazták az előadó igényesen, figyelmet lekötően megtartott előadását. Hozzászóltak, illetve kérdéseket tettek fel a következők: *Laposa Lajos, Iván Lajos, Pribula Nándor, Pál Sándor.*

Dr. Szabó Imre

„Évindító” Szakestély Salgótarjában

Az OMBKE Nógrád megyei szervezete mindjárt az újjélelejtésén, január 14-én a hagyományok ápolása jegyében emlékdélután szervezett Salgótarjában.

A program a kohász fúvószenekar kellemes térzenéjével indult. Az egyesület vezetői és sok tagja először az acélgvári irodaépület falán lévő – Borbély Lajos emlékére készült – emléktáblát koszorúzta meg. A XIX. sz. közepén a Selmecebányai Bányászati és Kohászati Akadémián tanult szakember az 1881-ben alapított Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Rt. első vezérigazgatója volt és részt vett az OMBKE alapítását előkészítő munkálatokban is. Városunkban 1995-től nevét viseli a „Borbély Lajos Szakközépiskola és Kollégium”.

Továbbiakban a jelenlevők az acélgvári kultúrotthonnál emlékeztek meg Salgótarján várossá nyilvánításáról, ami ezen épületben 1922. január 27-én történt (korábban egy emléktáblát is avattak itt). Az emléktáblán a Kohász Művelődési Központ vezetősége helyezte el a tisztelet koszorúját.

Ezek után vette kezdetét az évindító-hagyományörző szakestély. A házirend ismertetése és a bányász-kohász-erdész himnuszok eléneklése után a résztvevők az „Imhol a föld alá megyünk...” kezdetű dallal és a harangjátékkal emlékeztek meg a közelmúltban elhunyt tagtársokról, valamint a december végi ázsiai szökőár áldozatairól.

Ezen megemlékezések után a hagyományaink szerinti forgatókönyvnek megfelelően folytatódott a szakest. Az első elnök meleg szavakkal köszöntötte az őszi-, és a székesfehérvári testvérszervezetek küldötteit. A jó hangulatú, sok véleménnyel és „szakszerű” hozzászólással tarkított este igencsak elhúzódott. Hagyományos dalaink éneklése közben még további két elnök váltotta egymást és az így kialakult „elnök-vetélkedő” is biztosította a szakestély magasra minősített színvonalát.

A kissé megfáradt vendégsereg kellemes emlékekkel búcsúzott egymástól. Találkozunk még ez évben az őszi szakestűnkön és a bányamúzeumban a minden hó végén sorra kerülő klubdelutánjainkon, illetve az év során megvalósuló további programjainkon.

Vajda István

A Borsodi Helyi Szervezet és a Nyugdíjas Baráti Társaság 2004. évi tevékenysége

December 2-án Miskolcon a Fortuna Étterem különtermében került sor a Nyugdíjas Baráti Társaság azon évzáró összejövetelére, melyen értékeltük az év eseményeit, valamint elfogadtuk a 2005. évi programot is. Ezen a találkozón részt vettek dunántúli, budapesti és egri tagjaink is. Kiss Dezső elnök üdvözlő szavait követően névsorolvasásra, az ünnepek köszöntésére került sor, majd Üveges János felelevenítette évi tevékenységünket.

Január 8-án a volt alberttelepi függőakna épületében disznótoros pótszilveszterre került sor, mely sokáig emlékezetes marad számunkra. Takács István kollégánk házigazdai tevékenysége mellett élvezhettük a disznóölés mozzanatait, miközben felelevenedtek a múlt ezirányú emlékei.

Február 5-én a Miskolci Egyetemen tettünk látogatást, ahol dr. Böhm József dékán, dr. Zsámboki László, a könyvtár főigazgatója, dr. Magyar György gazdasági főigazgató és Kaló Tibor osztályvezető fogadta csoportunkat. Rövid ismertetőt hallgattunk meg a Miskolci Egyetem és a Földtudományi Kar jelenlegi helyzetéről és a Miskolci Egyetem jövőjéről. Megtekintettük a műhelyekben folyó munkát és látogatást tettünk a Selmeci Műemlékkönyvtárban, majd az egyetemi étteremben kellemes körülmények között értékeltük ki a látottakat. Búcsúzásakor elnökünk további eredményes munkát és Jó szerencsét! kívánt az egyetem oktatóinak és hallgatóinak.

Március 4-én a Feledy-ház, az Ortodox Egyházi Múzeum és Templom, valamint a Zsinagóga meglátogatása volt a kitűzött cél, melyről dr. Balog Béla tollából a BKL Bányászat 2-3. számában már olvashattunk híradást.

Április 1-jén autóbusszal Bükkszentkeresztre kirándultunk, a csodálatos bükki településre. Régi neve Újhuta, mely az itteni üveggyártás helyére utal. A településen található az ország egyetlen üvegipari múzeuma, melynek vezetője Balogh Sándor várta csoportunkat. Rendkívüli, személyes élményekkel átszótt tárlatvezetéssel mutatta be a bükki „szlovák” üveggyártási tevékenységet és annak eredményeit.

Ezt követően a szomszédos étteremben, a „Bükki javasasszony” unokája, Szabó György várt bennünket. A ma már országsszerte ismert Gyuri bácsi előadásában megismerkedhettünk a különböző gyógyteakeverékek gyógyító hatásával, azok alkalmazásával. Főleg a cukorbetegség gyógyításában ért el kiemelkedő eredményeket. Kitűnő ebéd és a bor megtette hatását, nótaszóval búcsúztunk el egymástól és kívántunk Jó szerencsét! a gyógyítás területén.

Május 6-án az AES Borsodi Hőerőműjébe, Berentére indultunk, hogy megtekintsük a hajdani borsodi szenes erőművet, melyben ma már fával „etetik” a kazánokat és termelik az energiát. Mint fűtőerőmű – Kazincbarcikát látta el táv-

hővel – már nem funkcionál. Érdeklődve hallgattuk Ávéd István tájékoztatóját a jelenlegi helyzetről, majd belépve az üzem területére szemrevételeztük a felhalmozott fa mennyiségét, annak feldolgozását, majd a „felhasználást” is. A napot Kazincbarcikán a Strand-étteremben zártuk kellemes környezetben és jó hangulatban.

Június 3-án Eger volt úti célunk, ahová vonattal érkeztünk. Az állomáson Simon Sándor, Sarkady Péter és Nyerges Andor kollégák, egri lakosok várták a csoportot. Utunk az Érsek-kertbe vezetett, majd kellemes séta után a Gyógyfürdő és a Makovecz Imre tervei alapján épített Sport-uszoda megtekintése következett. Megkóstoltuk az ivókút gyógyvizét is, majd a Szépasszony völgybe indultunk, ahol ebéd és borkóstoló volt napirenden. Egyhangúlag, közfelkiáltással döntöttek a jelenlévők: ezt a kirándulást évente meg kell ismételni. Sajnos nem mindenki emlékezett mindenre, de ez nem a szervezők hibája. Befejezőképpen a városban népszerű DOTTO-val mentünk a vasútállomásra. Bizony gyalogosan lényegesen nehezebben ment volna.

Július 1-jén vonattal Budapestre utaztunk, ahol Kárpát Lóránt szervezésében a Mátyás templom megtekintése volt a cél. A kiváló szakmai vezetés során megtekinthettük az altemplomot is. Meglepetésünkre találkoztunk a borsodi bányászatban nevet szerzett báró Radvánszky Ferenc címerével is. A napot a Millenáris parkban zártuk.

Augusztus 5-én a Borsodi BVH Rt. vezetősége kirándulásra invitálta csoportunk tagjait a Tisza-tóra. Tiszacsegén szálltunk hajóra, majd kellemes időben Tiszafüredig hajóztunk. Itt csónakokba szálltunk, majd a csodálatos vízi világban élveztük a környezet szépségét, a madárvilágot. Egy hajó-étteremben elköltött ebéd után ismét vízre szálltunk és Tiszacsegéig hajóztunk, majd Miskolcra utaztunk.

Szeptember 2-án – immár hagyományos módon – a terület bányász emlékhelyeit kerestük fel és tettük le az emlékezés koszorúit. Első állomásunk Ormosbánya volt, ahol a téren található emlékmű előtt Üveges János emlékezett meg a múlttól és ismertette az „Áldozatok emlékműve” építésének történetét. Ezt követően Nagy Tibor polgármester fogadta csoportunk tagjait az önkormányzati hivatalban. Köszöntő és rövid baráti beszélgetés után Rudabányára mentünk, ahol a bányász emlékműnél Sóvágó Gyula ünnepi köszöntője hangzott el, majd elhelyeztük a kegyelet virágait. Utunk Putnokon keresztül Királd-Mocsolyásra vezetett. Az itt kialakított emlékhelynél Lóránt Miklós emlékezett meg az immár bezárt bányaiüzem tevékenységéről, az utolsó ózdvidéki bányáról, majd elhelyeztük a kegyelet virágait. Ezután Kazincbarcika következett, a városi temető. A városban nincs bányász emlékhely, ezért a temető központjában lévő keresztnél Tuskán József mondott emlékező szavakat és hajtottunk fejet a bányászatban elhunyt kollégák emléke előtt. A záró ebéden részt vettek a bányavállalat volt gazdasági vezetői is. E hagyományt a jövőben is folytatni kívánjuk.

Október 7-én a Diósgyőri Papírgyár és Papíripari Múzeum megtekintése volt a célunk. Szakszerű vezetés mellett megismerkedhettünk a papírgyártás történetével, a gyár eredetével és reménybeli jövőjével. A találkozó közös ebédrel zárult. Csoportunk több tagja e napon vett részt a Lyukóbányán rendezett „utolsó csille” ünnepségen, és az Ómassa-i szabadtéri kiállítás megnyitóján.

November 4-én Miskolcon a Mindszenti temetőben helyeztük el a kegyelet virágait halottaink emlékére, majd a Tudomány és Technika Házában tartottuk meg találkozónkat. Itt a szokásos köszöntő és névsorolvasás után véleményeztük 2005. évi programtervünket is.

Évi tevékenységünk ismertetése nem lenne teljes, ha nem említenénk meg a február 7-én Lillafüreden a Palota Szállóban

rendezett 36. Borsodi Bányász Bált, melyre immár negyedik alkalommal öntész barátainkkal közös szervezésben került sor.

Májusban rendezői voltunk a jól sikerült Bányász-Kohász-Erdész találkozónak.

December 4-én Miskolcon a Minorita templomban tartottuk a hagyományos Szt. Borbála misét, majd ezt követően a szakestélyt, melyen kohász és erdész barátaink is részt vettek.

A decemberi összejövetel zárszava előtt bejelentettük, hogy a Borsodi BVH Rt. 2004. december 31-vel befejezi tevékenységét és megindul a végelszámolás. Felvetődött a kérdés: hogyan tovább OMBKE?

Lóránt Miklós

A soproni egyesületi tagok szervezkedése

Az OMBKE soproni tagságának száma az évtizedek során változatosan alakult. A kohászati, majd a bányászati egyetemi oktatás áthelyezésével – 1949, ill. 1959 években – a taglétszám megváltozott. Az OMBKE jubileumi évkönyv (1972) szerint a Bányászati Szakosztály ún. Vegyes Vidék Csoportjába négy fő tartozott, közöttük *Tárczy-Hornoch Antal* és *Vendel Miklós* professorok. Az Öntödei Szakosztály soproni csoportja 49 főt számlált, közöttük nyolc kohómérnököt. A későbbi években a vasöntöde felszámolásával a kohász szervezet megszűnt, négy soproni kohómérnök a Mosonmagyaróvári Helyi Szervezethez kapcsolódott. A bányászok száma viszont – főleg a nyugdíjasok letelepedése révén – megnevekedett 14 főre, a 2002. december 31-i tagnévsor szerint.

Életképes, összevont helyi csoport megalakulására korábban javaslat hangzott el a miskolci 85. tisztújító közgyűlésen (BKL Bányászat, 1998. 2. sz. 128. o.), de a szervezet nem jött létre.

A Bányászati Szakosztály 2001. május 23-i ülésén – *dr. Horn János* javaslatára – úgy döntött, hogy a Sopronban lakók a Budapesti Helyi Csoport tagjaiként vegyenek részt a további egyesületi, ill. szakosztályi munkában. A budapesti programokról a soproniak értesítéseket kaptak és a rendezvényekre időnként néhányan a fővárosba utaztak.

A soproni tagok azonban egyre jobban érzik a személyes kapcsolatok hiányát! Nem elég az előadásokra járás (és tegyük hozzá) az olvasás, televízió nézés. Beszélgetni kell egymással! Meghallgatni és elmondani, hogy mit csinálunk, mivel foglalkozunk, min gondolkodunk. A tudást megkaphatjuk a felsorolt tevékenységekből, de az emberi kapcsolatokat nem. Ezt csak magunk tudjuk megteremteni a kollegákkal együttműködve.

A Sopronban letelepedett nyugdíjas bányamérnökök az ország különböző bányavidékein dolgoztak 30-40 éven át, a műszaki múltjuk kölcsönösen érdeklődést válthat ki. A tagok beszámolóit ebben a vonatkozásban eltérnek az ugyanazon szénmedencében, bauxitbányában dolgozott csoportok előadásaitól.

A Bányászati Szakosztály 13 soproni tagja *Horváth József* bányamérnök értesítésére november 25-én találkozott a Központi Bányászati Múzeum társalgójában.

Bircher Erzsébet múzeumigazgató tájékoztatást adott a múzeum helyzetéről, az oroszlányi, a gánti és a mecseki bányászati múzeumok csatlakozásáról. Bonyolult tárgyalások, leltározások után ezen múzeumok működtetője a továbbiakban a Központ Bányászati Múzeum Alapítvány. Az intézkedéssorozat lehetővé teszi a múzeumi fenntartási költségek mintegy 60%-ának állami finanszírozását. A további támogatásokat a még meglévő bányászati szervezetek és különböző pályázatok elnyerései biztosítják. Az igazgató beszámolt a múzeum kiadványairól és a jelenleg tervezett időszak kiál-

ításokról, melyek egy része külföldi intézményekkel való együttműködés révén jön létre.

A megjelentek nevében *Kerekes Aladár* bányamérnök gratulált *Bircher Erzsébetnek* a múzeumi tevékenység elismerésének legmagasabb fokát jelentő – augusztus 20-án kapott – Móra Ferenc díjához.

Szemán Attila főmuzeológus „A magyar csille” címmel vitített, képekkel kísért előadást tartott, melyet a jelenlévők kérdései követtek.

Molnár László bányamérnök két eseményről számolt be.

A 2003. december 8-án beadott és megindokolt javaslat alapján Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzata a 2004. augusztus 26-án tartott közgyűlés 288. sz. határozatával Faller Jenő utcának nevezte el az 5242/4. hrsz.-ú területet. Az eredeti javaslatban Brennbergbánya fő utcája szerepelt, de az önkormányzat meglévő utcanévet nem változtat meg, csak új, megépítés alatt álló utca elnevezéséről dönt. Az utca az épülő Ipari és Innovációs Park fő útjának számít, betonburkolata, csatornázása és világítása már elkészült. A park a városnak az egyetemmel közös új ipari-kulturális központja lesz, ahol a tudományos és az üzleti szféra között aktív kapcsolat jön létre. A Faller Jenő utca már elkészült körforgalmi pontjáról csodálatos kilátás nyílik a városra, a Lövérekre, a Lajta hegységre.

Brennbergbányán emlékpark és túraútvonal létesítését tervezik a helyi iskola kezdeményezésére az egyetem erdészeti tanszékei, a Selmeci Kör, a Fertő-Hanság Nemzeti Park és egyéb szervezetek. Az októberi ülésen elhangzottak szerint a Borbála akna – Bányászati Múzeum – Kovácsárok – Szent Borbála temető – Harangláb útvonalon, tizenkét helyszínen padokkal övezett irányító táblák ismertetnék a környék történetét, eseményeit.

A Kovácsárookban talált 1753-ban *Rieder János* szögkővác szentet és azt a műhelyében céltudatosan használta. Ez a hely a Kárpát-medence szénfelhasználásának kezdete! A helyszínen nagyon is indokolt emlékmű létesítése, melyet az emlékpark – túraútvonal keretében ajánlatos megoldani.

A megjelentek több észrevételt tettek a hallottakhoz. Végre elhatározták, hogy a közeljövőben meghívják a kohász kollégákat is, és akkor foglalnak állást a Soproni Helyi Csoport megalakításáról.

Molnár László

Előadások a Tapolcai Szervezetnél

2004. november 8-án Tapolcán a Műszaki Klubban *Kis István* a Bakonyi Bauxitbánya Kft. Halimbai Bányüzemének vezetője és *Szilvássy Zsolt* a Gravitas Kft. ügyvezetője számolt be a bezárt Halimba-III bánya légaknájának vízaknává történő átalakításáról. (A létesítmény munkálatairól lapunk 2004/2-3. számában beszámoltunk.)

2005. február 28-án szintén a Műszaki Klubban *dr. Pataki Attila* a GEOÁSZ Kft. ügyvezetője tartott áttekintő előadást a Bakonyoszló környéki bauxit előfordulásokról. A területen az 1970-es években a Bauxitkutató Vállalat végzett kiterjedt kutatásokat, amit az utóbbi években a Bakonyi Bauxitbánya Kft. ill. megrendelésére a GEOÁSZ Kft. folytatott. A terület jelentős – mintegy 3,5 Mt-ás – bauxitvagyonának külfejtésre alkalmas, felszín közeli lencséit a Bauxitbánya a 1999-2003 között kitermelte, jelenleg egy kis mélyművelést működtetnek és vizsgálják a további termelési lehetőségeket.

PT

A Budapesti Helyi Szervezet életéből

2004 második félévében az alábbi szakmai előadásokat szerveztük meg a tagság nagy érdeklődése mellett:

Szeptember 23-án *Molnár László* az Energia Központ igazgatója „Az energiaellátás kérdései”,

Október 7-én *Szántó Miklós* az OVIBER ny. vezérigazgatója „Vízérőművek”,

Október 28-án *dr. Kozák Miklós* egyetemi tanár „A kínai nagy vízérőművek”,

November 9-én *Sztermen Gusztáv* ügyvezető igazgató „Szénbányászati magánvállalkozás”,

November 18-án *Hetzmann Albert* a Paksi Atomerőmű igazgatója „A paksi atomerőmű élettartamának húsz éves meghosszabbítása” címen tartott előadást.

A november 9-ei ülés előtt a temetőben nyugó tagjaink emlékére koszorút helyeztünk el a Farkasréti temető Sírkerti emlékhelyénél az előadáson pedig megemlékeztünk *dr. Kassai Ferenc* (1919-1995) tiszteleti tagunkról.

2004. december 7-én tartottuk az évzáró taggyűlésünket melyen a Helyi Szervezet elnöke beszámolt a 2004. évi munkáról, a Választmány- és Bányászati Szakosztály vezetőségi üléseiről, majd – fehér asztal mellett – baráti beszélgetéssel zártuk az évet.

Dr. Horn János

A Bakonyi Csoport életéből

Egyesületünk Bakonyi Csoportja február 27-én este a Somló-hegy ismert szőlősgazdájának, *Németh Leventének* pincéjében tartotta évzáró összejövetelét, közgyűlését.

Hajnáczy Tamás elnök bevezetőként ismertette a csoport személyi és anyagi helyzetét, és szólt arról is, hogy mit tettünk a bányász hagyomány őrzésért. E közösséget valóban már csak a múlt hagyományörzésének kötelességszerű ápolása tarthatja össze. Jó érzés volt újra találkozunk, feleleveníteni múltunkat, jelen helyzetünket. A vendégfogadásra berendezett pince hűvös légkörének elviseléséről a kedves házigazda gondoskodott, akinek izletesebbnél izletesebb termékeinek „minőségellenőrzését” nem illett visszautasítani. A nyomelemekben gazdag, folyékony nedű gyógyszerként is felfogható. Jó hangulatban, jól kibeszéltük magunkat. E sorok írója az alábbi pohárköszöntőjével, az alkalomhoz illően köszöntötte társait:

*Alattunk egy szunnyadó kráter,
Jaj, de messze már az almamáter.
Nincs már bányánk,
Nincs már egy se,
Elhagyott minket a Jó szerencse!
Ám annak még örülhetünk,
Hogy hagyományainkat őrizhetjük.
Álomképeink kitörölve,
Lelkületünk meggyötörve,
De mindnyájan elmondhatjuk,
Tettük, amit tenni tudtunk.
Emeljük poharunkat a múltra,
Bányáinkra, régi otthonunkra,
Melyben bányásztársaink küzdöttek,
Mégis ők lettek az „üldözöttek”.
Egyszer az iparban élenjárók
Megélték, hogy belőlük lettek
Az útonállók.
Útjában voltak az ózonréteget
Féltőknek,
Álszent környezetvédőknek,
Környezetromboló fényűzőknek.
Mint bányász hagyományt őrzőknek
Csak egy feladatunk maradt,
Őrizzük Borbála kultuszát
És szép bányász múltunkat.
A Jó szerencse! kísérjen mindnyájunkat,
Erre koccintsuk most poharunkat.*

Kozma Károly

Bányászbál Pécsen

Az OMBKE Mecseki Szervezete 2005. február 26-án immár 24. alkalommal rendezte meg a Bányászbált a pécsi Palatinus Szálloda dísztermében. Annak ellenére, hogy a pécsi és komlói mélyművelésű szénbányák valamint az uránbánya bezárta aknáit, tároit, és a pécsi hőerőmű sem a külfejtéses feketeszénnel táplálkozik már, hanem fával, van még kedve a kolégáknak mulatni, táncolni. Igaz, hogy a bálterem már nem zsúfolt, mint tíz évvel ezelőtt, de a jó hangulat, zene, tánc most is betöltötte a díszes báltermet. A hagyományos serlegbeszédet *Berta Zsolt* tartotta meg, kinek neve, a bál dátumával felerült arra a serlegre, amin már 1982 óta sorakoznak a szakma elismert személyiségeinek nevei.

A kellő hangulatot a Művészeti Szakközépiskola nyitótánc, a meglepetésként fellépő jelmezes rézfűvös kvintett hangulatos zeneparódiája alapozta meg, amit a báli svédasztal és a

poharakba csordogáló villányi borok tovább fokoztak. A hölgyeknek sem lehetett panaszuk az estélyre, hiszen a bányász kollégák, korukat meghazudtolva, alaposan megtáncoltatták őket. A csapat erejét és összetartozását bizonyította az éjféle bányászhimnusz közös eléneklése, ami a zenekar ezirányú, meglehetősen gyenge próbálkozását tette helyre és felejtette.

Ez volt hát a 24. pécsi Bányász bál, jövőre folytatjuk a 25.-kel!

Berta József

Agricola Emlékérem

A BKL Bányászat 2004/5. száma „Egy elfeledett érmünk” című közleményében keresi az érem eredetét. Annak ellenére, hogy az egyik legszebb és legkülönlegesebb bányászati tárgyú érméről van szó, csupán a Magyar Bányászat Évezredes Története III. kötetében olvashatunk erről leírást a kiadás idejének, céljának és a tervezőjének megjelölése nélkül, ami a teljesség kedvéért az alábbiakkal egészíthető ki:

Az Agricola érmének kiadását Kovács János, az oroszlányi helyi szervezet titkára kezdeményezte 1985-ben a nagy sikerű első magyarnyelvű Agricola kiadvány évében. Tervezője Kóbor Sándor, a kitűnő bányászati tárgyú grafikák, emléklapok,

illusztrációk készítője. A 200 példányban készült érme, amelynek költségét az oroszlányi bányavállalat fedezte, jutalmazási és ajándékozási céllal készült. A polírozott hátlapját a tervező úgy alakította ki, hogy alkalmas legyen a név gravírozására.

A korábbi években a Bányászati Szakosztály a ciklus utolsó ülésén egy-egy emléktárggyal jutalmazta meg a szakosztály vezetőségének tagjait. Az 1980-85 évek szakosztály tisztségviselői ezt az érmét kapták ajándékkul a nevek bevésésével. Kár, hogy az érméről sem a Bányászati Lapokban, sem az Agricola évében megjelent cikkekben, közleményekben, kiállításokon nem történt említés.

Az utóbbi években hazánknak alig van olyan bányavidéke, bányavárosa, települése, ahol bányászszászó, kopjafa, Szt. Borbála szobor vagy valamilyen emlékhely ne készült volna. Ezekről csak néha találunk közleményt a lapunkban. Az Agricola érme is jó figyelmeztetés arra, hogy írásban is őrizzük meg bányászati emlékeinket az utókor számára, hiszen csak az történelem, aminek írásos emlékei vannak. A szakosztály vezetősége egyik feladatának tűzte ki a Bányászati Szakcsoport közreműködésével, hogy összegyűjtse az ország bányászati emlékhelyeit és az ezzel kapcsolatos dokumentációkat, amelynek szervezési munkája megkezdődött.

Benke István

Könyv- és folyóiratszemle

Bél Mátyás a bányavárosokról

(A Soproni Központi Bányászati Múzeum új kiadványa)

A magyar gazdaságtörténeti irodalom szívesen idézi *Bél Mátyást*, akinek országleírásai értékes adalékok a múlt megismeréséhez. Eredeti forrás, amelynek ismerete jó néhány részletet közelebb hoz a hazai múlt, közte bányász múlt köréből. A Soproni Központi Bányászati Múzeum Alapítvány jelentette meg azt a válogatást, amely a felvidéki bányavárosokról szól. A Kárpát-medence bányászati helyszínein szerveződő közösségek a sajátos munka nyomán kapták meg királyi akaratból a bányajogokat. A felvidéki bányavárosok gazdasági, társadalmi, politikai és jogi körülményei meghatározóak voltak a hazai gazdaságra. A nagy értékű arany, ezüst és rézlelőhelyek, a körülöttük és velük együtt fejlődő feldolgozás és kereskedelem szakértő rétegeket alakított ki, amelyek befolyásolták korukat.

A hét bányavárosra vonatkozó egyes fejezetek *Bél Mátyás Notitia Hungariae novae historico-geographica* című négy kötetes leírásában szétszórtan találhatóak meg. Tóth Péter avatott fordításában hat bányaváros – Bakabánya (p. 5-), Bélabánya (p. 25-), Besztercebánya (p.39-), Körmöcbánya (105-), Libetbánya (p. 203-) és Újbánya (p. 217-) – változatos történetét ismerhetjük meg. Selmezbánya itt nem szerepel, külön kötetben jelenik meg, de szintén *Bél Mátyás* anyaga alapján. *Bél* annakidején nagy alaposággal dolgozott, ezt tükrözik leírásai is. Minden fejezet az *Áttekintéssel* kezdődik, ez részletezi a tartalmat, a fejezetek végén a város címere látható. A fejezetekben a városok nevének lehetséges megnevezése szerepel, majd a város addigi történeti iratai és *Bél Mátyás* személyes tapasztalatai alapján kapunk érdekes leírásokat. *Bél Mátyás* maga is részvevője volt kora vállalkozásainak, jól jövedelmező befektetései közül sok a bányászathoz és kohászathoz kapcsolódott, így közvetlen rátekintése volt a bányavárosok történéseire. Az új kötetből megismerjük a bányatulajdonosok és a király folyamatos vitáit, a különböző hódítók pusztításait, a bányavárosok sajátos fejlődését, a „gyűrűs

urak” építkezései nyomán kirajzolódó középkori városmagot és környezetét.

A Soproni Központi Bányászati Múzeum folytatja a bányászati örökség megőrkítését, amely nemcsak hazánk, de Európa történetének is szerves része.

(*Bányavárosok a legkegyelmesebb királyok uralkodása alatt. Válogatás Bél Mátyás leírásaiból. Ford. Tóth Péter. Sopron. Központi Bányászati Múzeum. 2004. 235 oldal.*)

Dr. Krisztián Béla

Ajkai életrajzi lexikon

Tilhof Endre, az ajkai Városi Könyvtár és Múzeum nyugdíjas igazgatója, helytörténész „Ajkai életrajzi lexikon” című munkáját 2003-ban adta ki az Ajka és Térsége Civil Szervezetek Szövetsége. A helyi KellerPrint Nyomda Kft.-nél készült kiadványban a szerző a várost alkotó községek – Ajka, Ajkarendek, Bakonygyepes, Bódé, Cséktűt, Padrag, Tósok, Tósokberénd – több mint 350, neves, múltbeli személyiségének életrajzát mutatja be. Olyan személyeket, akik a városban, vagy a községek valamelyikében születtek, vagy haltak meg, nevükhöz valamilyen jelentős helyi alkotás, esemény fűződik, tagjai, tisztségviselői voltak országos, megyei szervezetnek, kiemelkedő helyi vezetők voltak.

A lexikonban több mint 70, az ajkai és a környékbeli bányászathoz kötődő személy – többségében fényképpel is ellátott – rövid életrajza is szerepel. Az ajkai szénbányászattal foglalkozó földtani és történeti kutatók, a szénbányászat helyi és vállalati vezetői, magas állami kintúntetésben részesült dolgozói mellett az ajkai kőbányászat, az úrkúti mangánérc bányászat és a térség bauxitbányászatának Ajkához kapcsolódó képviselőit is megtaláljuk.

A könyvhöz *Schwartz Béla* polgármester írt előszót, melyben kiemelte, hogy „bízom benne, hogy ez a mű teljesebbé teszi az ajkai emberek szerepének és életének megismerését, ezáltal teremtve konszenzust a település fejlődésének megítélésében”.

Károly Ferenc

Hazai hírek

Bányásznap ünnepségek a pécsi- és Pécs-környéki területeken

A pécsi bányásznap események, ünnepségek és megemlékezések 2004. szeptember 3. és 5. között több, már az elmúlt évekből ismert bányászathoz kapcsolódó helyszínen történtek (Pécsbánya, Vasas, Somogy, Kővágószőlős stb.). Az ünnepségeket és megemlékezéseket keretbe foglalták a volt bányavállalatok utódszervezeteinek, a PANONPOWER Holdingnak, a Mecseki Bányavagyonhasznosító Részvénytársaságnak, valamint a MECSEKÉRC Rt.-nek vállalati ünnepségei. A PANONPOWER dolgozói az összejövetelt a Pécsi Nemzeti Színház nagytermében kultúrműsorral összekötve tartották, ahol a bányásznapot a villamos napokkal együtt ünnepelték.

A Pécsi Bányáztörténeti Alapítvány pedig folytatta e nap megemlékezéseivel kapcsolódva is az emlékező és megőrkítőre érdemes bányászati helyszínek megjelölésének programját, valamint új helyszíneken a toronyzenék létesítését és felavatását. Toronyzenét avattak *Májer Mihály* megyés püspök áldása mellett a pécsi Ágoston téri rk. templomnál, a vasasi rk. templomnál és Somogy községben, ahol a zenélő óra már a nyár óta működik. Emlékköveket helyeztek el és avattak fel a vasasi Bányászotthonnál és ugyanitt a Wiesner aknánál. A 2004. évi bányásznapon felavatott emlékkövek hívják fel a múlt tiszteletére a figyelmet a szabolcsi Hősök terén, Pécsbányatelepen, a pécsbányai Gesztenyésben, Szászváron három helyen és a volt uránbányákra utalva Cserkúton és három más üzemi helyszínen.

Több hétig nyitva tartó, a mecseki kőszénbányászat külfejtéses művelését bemutató, megőrkítő kiállítás nyílt a pécsi Széchenyi akna területén, amelyről külön híradásban számolunk be.

Szinte az ország minden részéről érkeztek vendégek a Pécsi Bányakapitányság épületében létesült – a Központi Bányászati Múzeum gondozásában létrehozott – emlékszobák megnyitására. A kiállítás megnyitóján részt vett és méltatta az eseményt és a lehetőséget *dr. Kovács Ferenc* akadémikus, a Központi Bányászati Múzeum kuratóriumának elnöke, *dr. Kékes Ferenc* a Baranya megyei közgyűlés elnöke, Mag. jur. *Martin Pammer* úr az Osztrák Köztársaság követe. Jelenlévélvel megtisztelte az ünnepséget és szólt a megnyitón *Koncz Erika* államtitkárhelyettes asszony. *Bircher Erzsébet* a Központi Bányászati Múzeum igazgatója pedig meleg szavakkal köszönte meg *dr. Kereki Ferenc* bányakapitány, *dr. Huszár Zoltán* főmuzeológus és *Csethe András* igazgató áldozatos munkáját, amelyet a kiállítás helyszínének megszerzése és méltó módon történő bemutatása érdekében kifejtettek.

A bányakapitányság kertjében megtartott hangulatos megnyitó ünnepséget az Első Dunagőzhajózási Társaság történetét bemutató „Gőzhajó a Dunán” című új dokumentumfilm első vetítése követte.

Dr. Bíró József

Kiállítás a mecseki szénkülfejtés történetéből

A 2004. évi bányásznap alkalmából 2004. szeptember 3-án kiállítást nyitottak meg a pécsi Széchenyi akna nagytermében, amely a pécsi külfejtéses szénbányászat kialakulását, történel-

mi múltját mutatta be. A kiállítást abból a megfontolásból állították össze, hogy a jelenleg működő külfejtés tulajdonosa a PANNONPOWER Holding, illetve a Pécsi Hőerőmű a környezetszennyezés csökkentése érdekében, ebben az évben megszünteti a villamos energia célú széntermelést. Az erőmű a tulajdonosok döntése alapján a továbbiakban gázbázison és megújuló energiák (fa, energiatűz stb.) felhasználásával kíván elektromos energiát termelni. A döntés következtében megszűnik a Mecsekben az utolsó külfejtési szent termelő egység a Kő-Szén Kft., illetve ha marad is mint gazdasági szervezet, más tevékenységi körben fog működni. A jelenleg működő külfejtés vezetői, dolgozói, nyugdíjasai gyűjtötték össze a bemutatott anyagot, kihasználva a még fellelhető információkat és adatokat.

A látogatók a térképek, fényképek és más dokumentumok alapján végigkísérhették a szénbányászat kezdeteitől a pécsi külfejtéses művelés alakulását időben, térben és felhasznált eszközeiben. A történelmi időszakok szempontjából négy nagyobb intervallumot mutattak be:

- A kezdetek termelési próbálkozásait, amely valóban a külszínen található kitermeléssel, „kiásással” kezdődött. Az egyik széntermelésre alakult gazdasági formációt úgy is hívták, hogy „Szénásó társaság”.
- Az 1950-es években az András aknai területen, majd később György akna és az István aknához közel eső Béke akna területén folytatott külfejtések, ahol még a letakarítást bér munkában végeztették.
- Az 1975-től – a Mecseki Szénbányák által létrehozott Külfejtési Üzemet, amely a letakarítás és széntermelés teljes vertikumát ellátta.
- Az erőmű-bánya integrációs időszakát, amelyben a külfejtéses tevékenység célbánya jelleggel folyt, ellátva a különböző megnevezéssel üzemelő Pécsi Hőerőművet energetikai szénrel. Ebben a keretben működött a privatizációt követően, 2001-től, a Kő-Szén Kft., mint az erőmű széntermelő egysége.

Az időrendileg egymást követő események mellett a kiállítás bemutatta a környezetet, őslény leleteit, a letakarítás és szénkitermelés fokozatosan fejlődő technológiáit és gépi eszközeit. A gépeket – egy tárlóban – élethű makettek is tanulmányozhatták a látogatók.

A kiállítás fő témáját a fentiekén túl a technikát működtető szakemberek és munkacsoportok tevékenységét, szórakozását, ünnepeit bemutató több száz fotó és újságkivágás jelentette, amelyek különösen nagy érdeklődést váltottak ki a látogatókból.

Külön kiemelték azokat a szakembereket, akik a legtöbbet tették a modern külfejtéses művelés kialakításáért, korszerűsítéséért és azokat is, akik jelentős termelési eredményeket értek el. A fotókat nemcsak papírképeken, hanem kivetítón is bemutatták a szervezők.

A kiállítás, amely október közepéig volt nyitva, számos pedagógus érdeklődését is felkeltette, és így általános iskolák csoportjai is megtekintették.

Dr. Biró József

Baranyai gazdaságtörténeti konferencia Pécsen

2004. szeptember 23-24-én a Baranya megyei levéltár szervezésében tartották Pécsen a Pécs-Baranyai Iparkamara székházában a IV. Baranyai Gazdaságtörténeti Konferenciát.

Minden évben a konferencia egyik fő témáját a bányászat baranyai történelmének feldolgozása adta. Emellett részletesen foglalkoztak az ipartörténet más területeivel is. Az előadások anyagát eddig minden évben, könyv formában is megjelentették.

A konferenciát *Vargha Dezső* főlevéltáros bevezető szavai után *Papp Béla*, a MECSEKÉRC vezérigazgatója nyitotta meg, és *Benkovics István* fűzött hozzá a témák indokoltságát bizonyító gondolatokat és vázolta azokat a folyamatban levő átalakulásokat, amelyeknek célja a mai piaci helyzethez való alkalmazkodás, illetve a bányabezárásokkal kapcsolatos kötelezettségek folyamatos teljesítése és befejezése.

Az idei konferencia első napja a bányászaté volt, ahol az alábbi előadások hangzottak el a helyi urán- és szénbányászat történetéből:

- *Hámos Gábor* osztályvezető: A mecseki uránérc-előfordulás földtani viszonyai és kutatása
- *Varga Mihály* biztonságtechnikai főmérnök: A bányaművelés során kiképzett nagy szelvényű bányatérsegek
- *Vados István* műszaki szakértő, *Éberfalvi József* üzemvezető: Ércfeldolgozás, radiometrikus osztályozás, vegyi dúsítás, perkoláció
- *Varga Mihály* biztonságtechnikai főmérnök: Az uránbányászatban alkalmazott műszaki megoldások szerepe a magyar bányászati kultúrában
- *Dr. Ruzsa Csaba* ügyvezető igazgató, *Varga Mihály* biztonságtechnikai főmérnök: Munka és egészségvédelem, különös tekintettel a sugárexpozícióra
- *Bánik Jenő* bányászati és rekultivációs igazgató, *Berta Zsolt* környezetvédelmi igazgató: Föld alatti térségek felhagyása, meddőhányók és perkolációs dombok rekultivációja, üzemi területek, létesítmények rekultivációja.
- *Papp Béla* vezérigazgató: Az uránbányászat területi és humán utókezelése
- *Erős György* igazgatósági elnök: Integrálódás a versenyszférában
- *Dr. Tamásy István* okl. bányamérnök, kandidátus (távollétében előadását elmondta *Pálffy Attila* okl. bányamérnök): A pécsi szénbányászat korszerűsítése 1956-1962 között

- *Dr. Biró József* okl. bányamérnök, tervező-elemző szakközgazdász: Bányászati munkák Hosszúhetény község területén a múltban.

A konferencia napi zárszavában *Vargha Dezső* főlevéltáros ígéretet tett az előadások jövő évi megjelentetésére.

Dr. Biró József

*

A szerkesztőség megjegyzése: A fenti három anyag sajnos a 2004/6. számunk lapzárta után érkezett be, ezért – figyelembe véve a 2005/1. szám közös voltát – csak most tudjuk leközzölni. A késedelemért Tisztelt Olvasóink és Biró Kollégánk szíves elnézését kérjük. PT

Új feladat és forma a SZÉSZEK-nél

A GKM előterjesztésére a Kormány 2004 decemberében jóváhagyta, hogy a Szénbányászati Szerkezetátalakítási Központ (SZÉSZEK) feladata a szénbányászati szerkezetátalakításból hátralévő teendők (a volt állami vállalatok felszámolása, az ebből eredő műszaki-, humán-, szervezési- és vagyonhasznosítási feladatok) ellátásán túl, kiegészül a bánya-erőmű integrációs szerződések megkötésekor még nem ismert állami kötelezettségekkel kapcsolatos teendők ellátásával, továbbá az állami tulajdonú szénhidrogén (CH) kutak kezelésével, értékesítésével és felszámolásával.

Ugyancsak jóváhagyta a Kormány, hogy a kötelezettség- és vagyonkezelés érdekében eddig működtetett Bányavagyon-hasznosító Részvénytársaságok (BVH Rt.-k) a feladatok szűkülése és tartalmi változása miatt végelszámolással megszűnjenek, és a további feladatok lebonyolítása érdekében a SZÉSZEK egy bányavagyon-hasznosító közhasznú társaságot hozzon létre.

A kormányhatározatból eredő intézkedések megtörténtek. A BVH Rt.-k végelszámolása 2005. 01. 01-jével megkezdődött. A végelszámolást a Mecseki BVH Rt.-nél *Marton István* és *Szilas László*, az Észak-dunántúli BVH Rt.-nél *Kántor Istvánné*, a Borsodi BVH Rt.-nél pedig *dr. Freiné Jáni Natália* irányítja. A végelszámolások várható időtartama a feladatoktól függően hat hónap.

2005. január hónap folyamán létrejött a Bányavagyon-hasznosító Közhasznú Társaság, amelynek cégbejegyzése is megtörtént. A Közhasznú Társaság ügyvezető igazgatói feladatait *Fehér Ernő* látja el. A társaság budapesti központtal működik, de a kötelezettségekhez kapcsolódóan pécsi, veszprémi és miskolci irodát is fenntart.

A CH kutakkal kapcsolatos feladatok átvételéhez a tárgyalások a Kincstári Vagyoni Igazgatósággal folyamatban vannak.

A SZÉSZEK igazgatói teendőit továbbra is *Tóth Ákos* látja el.

Martényi Árpád

Lejtősakna avatás Bátaapátiban

Jelentős állomáshoz érkezett a tolna megyei Bátaapáti térségében 2002-től folyó kutatás, melynek célja a kis és közepes aktivitású atomerőművi radioaktív hulladékok végleges elhelyezése. 2005. február 8-án ünnepélyes keretek között megtörtént a felszín alatti kutatás során kialakításra kerülő két lejtősakna felavatása és megszentelése.

A felszíni kutatások eredményeit összefoglaló földtani kutatási zárójelentés alapján a Magyar Geológiai Szolgálat Dél-Dunántúli Területi Hivatala határozatban mondta ki a telephely alkalmasságát. 2004-ben elkészült a felszín alatti kutatás terve, amelyet szintén ez a hatóság hagyott jóvá. A Ra-

dioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Társaság, (RHK Kht.) beruházásában folyó kutatási program kivitelezője a Bátatom Kft. A felszín alatti kutatásokat, a föld alatti vágatok kialakítását a Mecsekérc Környezetvédelmi Rt. irányítja.

A vágathajtási munka előkészítéseként került megépítésre a Bábaapáti melletti Nagymórági völgyben a felszín alatti kutatási program ideiglenes felszíni telephelye. A kutatás infrastrukturális feltételeinek biztosításához megépítésre került a felszíni vizeket és a szivárgó vizeket befogadó 1,4 m átmérőjű zárt csatorna, a hozzá kapcsolódó hordalékfogóval, ülepítővel együtt. A völgyet 1-1,5 m magasan töltötték fel, majd kialakították a telephelyet. Elkészültek a szociális és kiszolgáló épületek, a műhelycsarnok, a szükséges közműrendszerek és a kiszolgáló ipari objektumok is.

Egymástól 110 m távolságban, egy-egy bevágásban kerültek kialakításra a lejtősakna portálok, amelyekből két, egymással párhuzamosan haladó, 1700 m hosszú, 21 m² szelvény-méretű lejtősakna kerül lemélyítésre a vizsgálandó terület eléréséhez. A lejtősaknákat a légvezetés, a közlekedés és a menekülés érdekében összekötő vágatok kapcsolják össze, valamint a kutatófúrások és vizsgálatok céljaira kutatókamrák kerülnek kialakításra.

A vágathajtás korszerű, gumikerekes gépparkkal történik. Ennek része a 2 lafettás, szerelőkosaras fúrókocsi, a kitermelt kőzetek felrakását végző 2 db 3 m³-es kanálú rakodógép, a kőzet szállítását ellátó 2 db 10 m³-es szállítódömpér, betonlövő, robbanóanyag töltő, emelőkosaras kiszolgáló- és szerzőkocsi. A jövesztés a kezdeti mállott gránitos szakaszokon baggerrel, a kemény szálban álló gránit elérése után fúrásos, kőzetkímélő robbantási technológiával történik.

A lejtősaknák mélyítésének csak egyik célja, hogy megteremtse az útvonalat a lerakó szempontjából vizsgálandó térszig, másik fontos célja és feladata, hogy lehetőséget teremtsen a kőzettestek földtani-szerkezeti, ásvány-kőzettani, vízföldtani, vízáramlási viszonyainak megismerésére. Ennek érdekében külön vizsgálati program szolgálja majd ezen viszonyok elemzését, és értékelését.

Az avatási ünnepségen a számos meghívott vendég között a vágathajtásban résztvevő bányászok, a projekt lebonyolításában résztvevők, a térség önkormányzatainak tájékoztatására és a munkák társadalmi ellenőrzésére alakult Társadalmi Ellenőrző Tájékoztató Társulás, a hatóságok, valamint a megyei és környékbeli önkormányzatok képviselői vettek részt. Mindkét lejtősaknát egy-egy névadó keresztanya avatta fel, akik jelképesen néhány kanál jövesztéssel illetve egy fél méteres fúrással megkezdték a bányászati munkákat. A lejtősaknák bejáratainak közelében a vágatfalba mélyített csúcs-

íves fülkékben elhelyezésre került a bányászok védőszentjének, Szent Borbálának a szobra. Mind a szobrokat, mind a lejtősaknákat a helybéli plébános áldotta meg, kérve Szent Borbála segítségét az itt föld alatti munkát végzők részére.

A meglehetősen hideg februári napon a rendezvény zárásként a műhelycsarnokban a keresztanyák saját kezűleg csapoltak bort a vendégeknek, az ünnepi ebédhez.

Berta József

Megalakult a Biomassza Erőművek Egyesülete

A pécsi PANNONPOWER Holding Rt., az AES Borsodi Energetikai Termelő és Szolgáltató Kft. és a Bakonyi Erőmű Rt. tagságával 2004. december 2-án megalakult a biomassza tüzelőanyagot felhasználó erőművek egyesülése.

A korszerű, környezettudatos technológiák, valamint EU energiapolitikai irányelvei iránt elkötelezett energetikai vállalatok gazdálkodásuk eredményességének előmozdítására, gazdasági tevékenységük összehangolására, együttműködésük erősítésére és szakmai érdekeik egységes képviselésére hozták létre az egyesülést.

Az egyesülés székhelye Pécsen van, elnöke a PANNONPOWER Holding Rt. elnök-vezérigazgatója, *Somosi László*.

Dr. Horn János

Rudabányai Múzeumi Nap – hetedszer

2004. október 19-én 7. alkalommal került sor a Rudabányai Múzeumi Napra. A helyi Érc- és Ásványbányászati Múzeum mellé ezúttal társrendezőként csatlakozott a Miskolci Akadémiai Bizottság Bányászattörténeti Munkabizottsága, ami jelzi, hogy az immár hagyományosnak számító esemény elismerést és rangot vívott ki magának a térség kulturális életében. A meghívott vendégek között üdvözölhették a szervezők a volt borsodi bányatüzek ma már többnyire nyugdíjas munkatársait, a még működő bányavállalatok, a társzmúzeumok, a Miskolci Egyetem, az OMBKE, a nagyközségi önkormányzat és intézményei, valamint a rudabányai általános iskola és a lakosság képviselőit. Különösen öröndetes volt az a tény, hogy az 1985-ben megszűnt vasércbánya és érceudúsító műegykori dolgozói közül is igen sokan megtisztelték jelenlétükkel a rendezvényt.

Dr. Ringer Árpád előadását tartja

A délelőtt fél 10-kor kezdődött szakmai tanácskozást mintegy 100 érdeklődő kísérte figyelemmel a Gvadányi Művelődési Ház klubtermében. Az alábbi előadások hangzottak el:

Dr. Ringer Árpád tanszékvezető egyetemi docens (Miskolci Egyetem Ős-és Ókortörténeti Tanszéke): A legkorábbi bányászati emlékek Észak-Magyarországon.

Benke István okl. bányamérnök, technikatörténész (Budapest – Telkibánya): Bányász türelemüvegek Magyarországon és Európában.

Dr. Zsámboki László főigazgató (Miskolci Egyetem Könyvtára, Levéltára és Múzeuma): Bányászok és kohászok az 1848-49-es szabadságharcban és mai emlékeik.

Szendy Attila levéltárvezető (Miskolci Egyetem Levéltára): A magyar bányászat történetének levéltári forrásai.

Horváth Pál muzeológus (Bányászati Múzeum, Rozsnyó): A bányászok és a bányüzemek szerepe a szlovákiai Gömör barlangjainak kutatásában és felmérésében.

Papp Andrea történész-muzeológus (Érc- és Ásványbányászati Múzeum, Rudabánya): A rudabányai bányászok társadalma a nagyüzemi vasércbányászat első időszakában (1880–1914).

Sóvágó Gyula ol. bányamérnök (Ruda-Gipsz Bányászati és Feldolgozó Kft., Rudabánya): Részletelés Rudabányán az 1970-es évek elején.

Vígh Tamás okl. bányamérnök (Mangán Kft., Úrkút): Az úrkúti Mangán Kft. tevékenysége és tervei.

Az előadásokat közös ebéd követte. 14 órakor a művelődési ház kiállítótermében került sor Az „Európai Vaskultúra Útja” magyarországi állomárai című időszaki kiállítás megnyitására. *Dr. Drótos László* okl. kohómérnök, a program hazai koordinátora mutatta be a 24 tablót elfoglaló gazdag anyagot, jelezve, hogy a témában Rudabányának, mint a hazai vasércbányászat és vasközelítés ősi helyének kiemelkedő szerepe van.

A hivatalos programok zárásaként átadták rendeltetésének az Érc- és Ásványbányászati Múzeum új raktárhelyiségeit. A gázfűtéses, hideg-meleg vízzel ellátott, 100 négyzetméter alapterületű, 6 helyiséget magába foglaló egységben hosszú időre megoldható a muzeális és egyéb anyagok szakszerű, biztonságos tárolása. Ugyanitt lehetőség van egyéb feladatok (például rendezés, feldolgozás, dokumentálás) elvégzésére is. A raktárhoz különálló garázs és szerszámoskamra tartozik. (Egyébként októbertől a múzeum két kiállító-épülete is megújult, frissen festett külsővel várja a látogatókat.)

Ezt követően a vendégek megtekintették az Érc- és Ásványbányászati Múzeum 2004-ben nagyrészt újjárendezett állandó kiállításait, majd baráti beszélgetés keretében értékelték a nap eseményeit, illetve mondtak véleményt az őket foglalkoztató kérdésekről.

A sikeres, jó hangulatú rendezvény ezúttal is hasznosan szolgálta a múzeum munkájának, törekvéseinek megismertetését, a bányász hagyományok ápolását és egyre szűkülő szakmai közösségünk összefogását.

Hadobás Sándor

2012-re elkészülhet a bátaapáti atomhulladék-tároló

A Radioaktív Hulladékokat Kezelő (RHK) Kht. tevékenysége továbbra is négy fő helyszínrre összpontosul, ezek a püspökszilágyi radioaktív hulladék-feldolgozó és -tároló (RHFT) üzemeltetése és biztonságának növelése, továbbá kis és közepes aktivitású hulladékok tárolójának létesítése Bátaapátiban, valamint a kiegészítő kazetták átmeneti tárolójának (KKÁT) üzemeltetése és bővítése, továbbá nagy aktivitású hulladékok tárolóhelye kialakításának előkészítése –

mondta a keddi éves beszámolóján *Hegyháti József*, a vállalat ügyvezető igazgatója.

A jelenleg futó tervezetek közül az egyik legfontosabb a Bátaapátiban tervezett, a paksi atomerőmű kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékainak elhelyezésére alkalmas tároló megépítése, amely a tervek szerint 2008 végére fejeződik be.

Ehhez persze szükséges még a pénzügyi feltételek megteremtése, valamint az országgyűlés előzetes elvi hozzájárulása. Az atomerőmű élettartamának tervezett meghosszabbításával párhuzamosan szükség van a hulladéktárolás megoldására is. A bátaapáti tároló létesítése összesen 26 milliárd forintba kerül majd.

A kiegészítő üzemanyag, a nagy aktivitású, valamint a hosszú élettartamú radioaktív hulladékok elhelyezésére szükséges egy külön tároló kialakítása, amelynek előkészítése érdekében a társaság engedélyt kapott az 1999-ben megszakított kutatások folytatására. Az elvégzett geológiai vizsgálatok eredménye alapján ilyen típusú hulladék tárolására a Nyugat-Mecsek térsége lehet alkalmas. A helyszínt 2008-ban jelölhetik ki, míg az építés 2012-re fejeződhet be.

Napi Gazdaság, 2004. december 15. p. 5.

Dr. Horn János

A Bányászkereszt újraállítása Recskén

2004. december 5-én, Recskén, a Római Katolikus Plébánia udvarán Szabó József kanonok és Kiss Csaba plébános megáldották a felújított bányász keresztet.

A keresztet eredetileg a régi, lahócai rézérc bánya Katalin-tároló bejáratánál állították a XIX. század végén, vagy a XX. század elején – a pontos dátumot nem tudjuk. Beszállás előtt és kiszállás után itt imádkoztak a bányászok, kérték Isten kegyelmét munkájukhoz és adták hálát érte. A keresztet a bányászok az akkori munkásigazgató segítségével 1955-ig megőrizték, ekkor lebontották és a plébánián állították fel. A keresztet a korrózió kikezdte, ezért fából új kereszt készült, így lett újraállítva a plébániaudvar látható helyén.

Tüske István

A Nemzetközi Bányamérő Egyesület (ISM)

XII. Nemzetközi Kongresszusa

Kína, Fuxin - Peking, 2004. szeptember 20-26.

A Nemzetközi Bányamérő Egyesület (ISM) 2004. szeptember 20-26. között tartotta meg XII. Nemzetközi Kongresszusát, Kínában. A Kongresszus helyszíne Fuxin (szeptember 20-23.) és Peking (szeptember 24-26.) volt. Az ISM három évenként tartja nemzetközi kongresszusait, de a 2003-ban Kínában is terjedő SARS vírus okozta tüdőgyulladás járvány miatt egy évet halasztani kellett. (A XI. Kongresszust 2000-ben Krakóban rendezték meg.) Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Bányászati Szakosztály Bányamérő Szakcsoportját négytagú magyar küldöttség képviselte: *Abuczki János, dr. Havasi István, Wéber József és dr. Barátosi Kálmán*. A kongresszusi részvétel a Miskolci Egyetem, a Geofor Kft., a Wéber 2000 Kft., a Magyar Bányászati Hivatal, a System Consulting Rt. és az OMBKE támogatásával, illetve anyagi segítségével, valamint a résztvevők saját hozzájárulásával valósult meg.

A fuxini megnyitó ünnepségen Liaoning Provincia alkormányzója köszöntötte a kongresszus résztvevőit, felolvasták az UNESCO üdvözlését. Ezután meghallgattuk az ISM elnökének, *prof. Yu Changxing* ünnepi, beszámoló beszédét. Majd Fuxin város polgármestere, a Liaoningi Műszaki Egyetem Egyetemi Bizottságának elnöke és végül a FIG alelnöke üdvözölte a kongresszust. Befejezésül az ISM alelnökeként mondtam el gondolataimat az ISM alakulásáról és a jelen kongresszusról. Végül elismerő oklevelet adott át az ISM elnöke az ISM-ben hosszú időn át eredményesen működő tagoknak, így *dr. Graczka Gyulának* is, aki az elnökség tagja és a 3. sz. Munkabizottság vezetője. Távollétében *dr. Havasi István*, a Miskolci Egyetem Geodéziai és Bányamérési tanszékének vezetője vette át oklevelét. A megnyitó szép színházi előadással zárult.

A kongresszusra 233 előadás érkezett, illetve jelent meg a kiadványban, melyekből négy szekcióban és az ifjúsági fórumon 131 előadás szóban is elhangzott, és volt poszter szekció is. A négy szekció:

- A – Képzés, gazdaság, hatóság
- B – Bányászat és a vonatkozó technológiák
- C – Új mérési technológiák
- D – Számítógépek a mérésben és térképezésben

A kongresszus alatt mérőműszer és szoftver kiállítás volt megtekinthető. Az 1. szekcióban két magyar előadás is elhangzott. *Dr. Havasi István* „Az abszolút GPS helymeghatározás pontosság mérésekkel végzett vizsgálata” címmel tartott átfogó előadást a forgalmazott GPS-ektől várható, illetve elérhető pontosságról, *dr. Barátosi Kálmán* „A hites bányamérőkről” címmel a magyar, illetve a más ISM tagországok minősített bányamérőiről mondta el gondolatait.

A Kongresszus alatt tartottuk meg – több részletben – az ISM 32. Elnökségi Ülését, melyen:

- elfogadtuk az ISM tagországi képviselők személyében bekövetkezett változásokat, véglegesítettük a

2003-ban Miskolcon tartott 31. Elnökségi Ülész jegyzőkönyvét,

- megbeszéltük a XII. Kongresszus megnyitó és záró ceremóniájának részleteit,
- döntöttünk az ISM Alapszabályának módosításáról (a munkabizottságok vezetői is tagjai az elnökségnek, az elnökségben öt hivatalos nyelvből 3 marad, angol, német és orosz),
- megneveztük az ISM 13. elnökét és egyik alelnökét,
- meghallgattuk a munkabizottság vezetők beszámolóit,
- megerősítettük a 2007-ben Magyarországon tartandó XIII. ISM kongresszus előzetes programját,
- meghallgattuk a 2005-ben Ukrajnában tartandó 33. Elnökségi Ülész előkészületeit,
- megvitattuk a következő ISM Kongresszusok és Elnökségi Ülések helyszínét,
- megfogalmaztunk elvárásokat Dél-Afrika részére,
- véleményeztük az Aachenben működő ISM honlapot,
- minden jelenlévő képviselő elmondta gondolatait hazájának bányászatáról, bányaméréséről,
- és végül foglalkoztunk az ISM jövőjével.

Fuxinban a Kongresszus résztvevőinek tiszteletére fogadást adott Liaoning Provincia alkormányzója, Fuxin város polgármestere, a Fuxini Földmérési és Térképészeti Egyesület, és a Liaoningi Műszaki Egyetem. Pekingben a Déli Műszergyár és a Pekingi Központi Szénkutató Intézet adott fogadást.

A kongresszus ideje alatt Fuxinban meglátogattuk a Haitang Hegységet, az Achát Centrumot és az Achát Készítő Üzemet, a Xi folyót, a Haizhou szén külfejtést, a széntelepi metán kinyerésére szolgáló berendezéseket, a Fuxi-Peking úton megtekintettük a Shan Hai szorost, a Nagy Falon a Nagy Sárkány Fejét és az Arany Partot. Pekingből kirándulva láttuk a tizenhárom Ming uralkodó sírhelyét, a Déli Műszergyárat, a Mennyeik Templomát és a Tian Anmen teret.

A pekingi záró ünnepség egyúttal az ISM taggyűlése is volt, ahol a Pekingi Központi Szénkutató Intézet igazgatója mondott beszédet, utána *prof. Yu Changxing*, az ISM elnöke mondta el záróbeszédét, melyben az ISM Alapszabályának módosítását és az elnökség által elfogadott új alelnököket és az új elnököt is előterjesztette. Azután *dr. Barátosi Kálmán*, a Bíráló Bizottság vezetője kihirdette, hogy a bizottság melyik két 40 év alatti szakembertől származó előadást ítélte a legjobbnak. A szerzők, *dr. Karel Hortvik* (Csehország) és Li Gousheng (Kína) *prof. Yu Changxintól* vehették át az oklevelet és az 500-500 USD díjat.

A záró ünnepség a régi és új ISM elnök átadás-átvételi ceremóniájával folytatódott. *Prof. Yu Changxing*, az ISM elnöke és leendő alelnöke átadta *dr. Barátosi Kálmán*nak, az ISM alelnökének és leendő elnökének az ISM zászlaját, pecsétjét és elnöki láncát. Ezután *dr. Barátosi Kálmán*, megválasztott elnök beszéde következett, melyben megköszönte az elnöki tiszteletet, vállalva az

azzal járó munkát, végül néhány gondolatot mondott az ISM jövőbeni munkájáról: folytonosság, munkabizottságok támogatása, egyetemek és ipari szakemberek kapcsolatának előmozdítása, az ISM honlap adta lehetőségek jobb kihasználása, a Bányászati Világkongresszussal való kapcsolat erősítése. Ezután megköszönve *prof. Yu Changxing* öt éves alelnöki-elnöki tevékenységét és a XII. ISM Kongresszus szervezését, ajándékokat adott át a régi elnököknek, majd több ország küldöttsége köszöntötte a régi elnököt. Végül *prof. Yu Changxing* zárta be a XII. ISM Kongresszust.

Dr. Barátosi Kálmán

*

Dr. Barátosi Kálmán tagtársunknak az ISM elnökévé történő megválasztása alkalmából ezúton is gratulálunk, és kívánunk sikeres munkát, jó egészséget és Jó szerencsét!
A szerkesztőség

Könyv- és folyóiratszemle

Gál István (1919-1979) – egy bányagazgató portréja

Kiváló gondolat volt, hogy a Tatabányai Bányász Hagyományokért Alapítvány a tatabányai bányászat megszűnése és *dr. Gál István* halálának 25. évfordulója alkalmából kiadta *dr. Ravasz Éva* fenti című könyvét.

A 31 képpel illusztrált 193 oldalas, nagyon szép kiállítású könyv *dr. Csiszár István*, az Alapítvány Kuratórium elnöke és a szerző előszava után hat fejezetben szakmai és politikai áttekintést ad a döntően *dr. Gál Istvánnal* összefüggő történésekről 121 jegyzet és 42 irodalom felhasználásával, majd beszélgetéseket ad közre. Megismerhetjük, hogy ki az a kiváló, már akkor menedzser vénájú EMBER, aki Tatabánya életének meghatározó személyisége volt 1953-1979 között.

Teljesen igaza volt *Lengyel Lászlónak*, amikor az 1996-ban megjelent „A rendszerváltó elit tündöklése és bukása” című, a Helikon Kiadó által kiadott könyvében – többek között – azt írja: „Semmit sem értenénk a magyar fejlődésből és a Kádár-korszak kurzusából, ha nem látnánk, hogyan épített egy vállalatot és egy várost *Borovszky Ambrus* Dunaujvárosban, *Horváth Andor* Leninvárosban, *Gál István* Tatabányán, *Horváth Ede* Győrben, *Szabó István* Nádudvaron, *Burgert Róbert* Bábólnán, vagy *Varga Edit* a gyógyszeriparban”.

Az igazi *Gál Istvánt* a közreadott beszélgetésekből ismerhetjük meg. A feleségével és tizenegy, Tatabánya életében meghatározó személyiséggel (*Antalóczy Albert*, *Antalóczy Alfréd*, *Bán János*, *Fekete János*, *Fekete Lajos*, *Kiss Imréné*, *Kiss István*, *Kopátsy Sándor*, *Simon Kálmán*, *Sztraka János*, *Vésztremi István*) folytatott beszélgetések alapján nyugodtan leszögezhetjük, hogy a magyar szénbányászat 1979. december 30-án Tatabányán történetirő személyiségétől vett búcsút a tatabánya-újtelepi temetőben.

A könyvet *dr. Gercsényi Lajos* lektorálta, a könyvterv *Ölveczky Gábor*t, a nyomdai munka az Alfadat-Press Nyomdaipari Kft. (Tatabánya) dolgozóit dicséri.

A B/5 méretben készült könyv 500 példányban jelent meg, a megjelenést a Tatabánya Megyei Jogú Város Közgyűlése támogatta. Beszerezhető: Alfadat-Press Kft 2800 Tatabánya,

Vértanuk tere 18. vagy Városi Könyvtár 2800 Tatabánya, Népház, ill. az Alapítványnál, írásos megrendelés esetén: 2800 Tatabánya Gál I. lakótelep 536/a.
e-mail-en: pannonb@axelero.hu.

Dr. Horn János

A Pécsi Szemle 2004 őszi és téli számaiban olvastuk

A Pécsi Szemle várostörténeti folyóirat 2004. évi őszi számában olvashattuk *Mendly Lajos* okl. földmérőmérnök, ny. műszaki gazdasági tanácsadó cikkét, melyben bemutatja a szénbányászat szerepét Pécs XX. századi fejlődésében. Az írás folytatása a folyóirat téli számában jelent meg.

Az őszi számban *Szirtes Béla* okl. bányamérnök, főmérnök „Bányász toronyzene az Ágoston téren” című írásában beszámol arról, hogy 2004 szeptembertől toronyzene csendül fel az Ágoston téri római katolikus templom tornyából. Immár egy éve szól a toronyzene a pécsbányai, a szabolcsi, a kővágószőlősi római katolikus templom és a komlói városháza tornyából, ez év júniusától pedig Somogyon is. Most szeptemberben a bakonyi, a vasasi és az Ágoston téri templomok tornyaiban csendül fel a toronyzene.

Minden nap mind a nyolc helyen ugyanaz a zene hallható az egykori műszakváltás időpontjában (és közkívánatra megismételve 18 órakor). A hétköznap elhangzó zenemű két rövidebb és egy hosszabb részből álló kompozíció, mindhárom rész önálló mondanivalóval. Az első rész a hajdani munkába hívó jel (a klopfolás „a klopacska”) néhány üteme, majd harangjáték átmenetet követően a „Tisztelet a bányász szaknak” kezdetű bányászdal feldolgozása. Vasárnap a bányász himnusz néhány taktusa hallható. Az írás az alábbi sorokkal zárul: „Jelképezze az elhangzó toronyzene, hogy az utódok, közel negyed évezred kemény bányászélet után, az elődök anyagi alkotásaira és emberi értékeire építve, a bányász múlttól megfélemedkezve folytatják bányászat utáni új életüket.”

A téli számban *Mendly Lajos* mutatja be a Mecseki Bányászati Múzeumot.

Dr. Horn János

Személyi hírek

Kitüntetések Március 15-e alkalmából

A 2004. évi március 15-ei nemzeti ünnep alkalmából *Kóka János* gazdasági és közlekedési miniszter – többek között – az alábbi tagtársainkat részesítette

Eötvös Loránd-díj kitüntetésben:

Bánik Jenő, a MECSEK-ÖKO Környezetvédelmi Rt. műszaki igazgatója

Dr. Horn János, a Bánya- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezete elnöki főtanácsadója

Dr. Mátyás Ernő, a „Gyógyító ásványok” Geoproduct Kft. ügyvezető igazgatója

A kitüntetetteknek e helyről is gratulálunk, további sikereket és jó egészséget kívánunk!

Szerkesztőség

Köszöntjük Tagtársainkat születésnapjukon!

Nagy György okl. bányagépész mérnök február 5-én töltötte be 75-ik életévét.

Nagy Mátyás bányatechnikus február 10-én töltötte be 85-ik életévét.

Dr. Somorjai István jogász, bányatechnikus február 16-án töltötte be 85-ik életévét.

Ponyi Imre bányamérnök február 25-én töltötte be 70-ik életévét.

Marton Károly okl. bányamérnök február 27-én töltötte be 70-ik életévét.

Sasvári Imre bányatechnikus március 5-én töltötte be 85-ik életévét.

Burkus Béla okl. bányamérnök március 5-én töltötte be 85-ik életévét.

Sült Tibor okl. bányamérnök március 8-án töltötte be 80-ik életévét.

Pál Dénes okl. bányamérnök március 9-én töltötte be 70-ik életévét.

Sipos József okl. bányamérnök március 9-én töltötte be 70-ik életévét.

Dr. Juhász András okl. geológusmérnök március 10-én töltötte be 75-ik életévét.

Unger Péter okl. bányamérnök március 14-én töltötte be 70-ik életévét.

Martin Márton okl. bányamérnök március 27-én töltötte be 75-ik életévét.

Benedek Dénes okl. bányamérnök március 30-án töltötte be 90-ik életévét.

Katonka Sándor okl. építőmérnök április 1-jén töltötte be 75-ik életévét.

Keresztes László okl. földmérő mérnök április 3-án töltötte be 75-ik életévét.

Kiss Zoltán okl. bányamérnök április 5-én töltötte be 70-ik életévét.

Hegedűs Ferenc bányatechnikus április 8-án töltötte be 75-ik életévét.

Zachár János okl. bányamérnök április 8-án töltötte be 70-ik életévét.

Podhorányi László okl. bányamérnök április 9-én töltötte be 75-ik életévét.

Süttő Imre okl. bányagépész mérnök április 20-án töltötte be 70-ik életévét.

Dr. Pera Ferenc okl. bányamérnök április 23-án töltötte be 75-ik életévét.

Ezúton gratulálunk tisztelt Tagtársainknak, kívánunk még sok boldog születésnapot, jó egészséget és

Jó szerencsét!

Nagy György

Nagy Mátyás

Dr. Somorjai István

Ponyi Imre

Marton Károly

Sasvári Imre

Burkus Béla

Sült Tibor

Pál Dénes

Sipos József

Dr. Juhász András

Unger Péter

Martin Márton

Benedek Dénes

Katonka Sándor

Keresztes László

Kiss Zoltán

Hegedűs Ferenc

Zachár János

Podhorányi László

Süttő Imre

Dr. Pera Ferenc

Külföldi hírek

Hírek a MINExpo-ról (Los-Angeles 2004)

Jó idők jönnek a bányászatra

A 2004. évi Bányászati Világkiállítás (MINExpo) felülmúlta a bányászati iparág minden várakozását. A beszállítók olyan sok megrendelést kaptak anyagra, gépre, technológiára mind a szénbányászat, mind az érc-és kőbányászat területéről a földalatti és a külfejtési ágban egyaránt, hogy még a rendszeres vásárlóknak is hónapokat kell várniuk igényeik kielégítésére.

A kereslet olyan nagy, hogy a vezető beszállítók mellett a kisebbek is jelentős üzleteket köthettek, ami óriási változás a másfél évvel ezelőtti helyzethez képest.

A pozitív változás magyarázata egyetlen szó: Kína. A kínai piac hatalmas növekedése magával hozta a nyersanyagok iránti igény nem várt mértékű emelkedését is. A korábbi szénexportőr Kína szenet és kőolajat importál, és kohókat épít. A szénbányászat az egész világon növekszik, nem csak a Kínát közvetlenül ellátó Ausztráliában és Indonéziában.

De nem csak a kínai gazdaság növekszik, Oroszország és India is több mint bátorító, a MINExpo azt mutatta, hogy a növekedés még legalább két évig tart. A jelentős megrendelések a bányászati vállalkozások részvényárfolyamaira is jótékonyan hatottak.

Míndezen ismeretében nem csoda, hogy végre a MINExpo hangulatát is az életerő és a jókedv jellemezte. A kiállításon 1222 gyártó – egyharmaduk első ízben – állította ki bányászati berendezéseit mintegy 40000 m²-en. A látogatók száma 35000 volt.

Jack Gerald az amerikai Bányászati Egyesülés (NMA) elnöke, a kiállítás házigazdája mindenki véleményét összefoglalva mondta, hogy a bányai par kilátásai 2005-re rendkívül pozitívak. Kiemelte a magas nyersanyagárakat és igényeket, megjegyezte, hogy az USA szénfelhasználása 2005-ben rekordmennyiségűre, 1,125 Mrd t-ra várható, és jó év vár világszerte a rézre, nikkelre és az aranyra is. Ennek megfelelően nemcsak a bányák, hanem a bányagépgyártók teljes kapacitása is le van kötve.

Fúrókalapács 1000 Hz-en

A Sandvik Tamrock radikálisan új fejlesztésű hidraulikus fúrókalapácsa a KHZ (kilohertz) elérte az 1000/perc ütésszámot, ami tízszer több mint az eddig leggyorsabb Atlas Copco COP 30308. A fúrókalapács speciális kívánalmakat támaszt a fúrókocsi hidraulikus rendszerével szemben. A berendezés tesztelése a Tamrock tesztbányájában és a Phyhasalmi ércbányában már folyik, de a fúrási adatokat a cég még nem hozta nyilvánosságra. Ugyancsak nem ismert még a kalapács működési módja, de már a külseje és a hangja is mutatja, hogy nem közönséges berendezésről van szó.

A Sandvik növeli a Toro kapacitását

A Sandvik reméli, hogy új földalatti bányautójával visszaszerzi piaci részesedését. Jelenleg a piacon az 50 tonnás kategóriában a Caterpillar AD55 vezet, mivel az 50 t-ás gépekkel azonos méretben 55 t a terhelhetősége. Most a Sisu felfüggesztéses, háromtengelyes Toro 60 ugyanolyan szélesség és magasság mellett még 5 t kapacitás többletet kínál, ráadásul 60 cm-rel rövidebb. Valamennyi kerék kormányzott, így kiváló a fordulóképessége, és a Cummins dízelmotorok hála a sebessége is azonos az 50 tonnás gépekével.

Fejlesztések a Caterpillar-nál

A Cat bemutatta a jól bevált 994D-t felváltó új 994F rakodógépet. A gép megtartotta a kettős rakodókart, de 14%-kal nőtt a beépített teljesítmény (1477 LE). A rövidebb ciklusidő révén egy ausztrál szénbányába eladott példány közel 4000 t/óra teljesítményt nyújt.

A 793D teherautó 236 t hasznos teher szállítására képes az új „Teljesítmény Plusz” szekrénnel, mely speciális kiképzése folytán csökkenti a jármű üres súlyát. A szokásos hatalmas vízszintes merevítők helyett a billenőszekrényen a repülőgépekre emlékeztető kisebb szelvényű vízszintes és függőleges merevítők vannak. A több hegesztés miatt ez a megoldás ugyan drágább, de a nagyobb hasznos teher révén hamar megtérül.

World Mining Equipment Hírlevél 2004. október 4.

PT

Frontfejtési berendezések

Frontfejtési berendezéseivel a német DBT és az angol JOY emelkedett ki.

A DBT a pajzsok legújabb PM 4 típusú vezérlési rendszerét mutatta be, mely a központi irányítópulton képernyőn jeleníti meg a frontfejtés helyzetét, benne az egyes pajzsokkal, a láncos vonszolóval és a jövesztő géppel, valamint az egyes pajzsokban fellépő nyomás értékekkel. Az egységeket távolról (akár a külszínről is) lehet működtetni.

A JOY bemutatta a 7 LS maróhenger a frekvencia/feszültség-váltó rendszerét mellyel a gép vágási- és menetsebességet 0-100% között tudja szabályozni, sőt úgy, hogy ha kell, menet közben a vágófej áll. Ezt a villamos hajtási rendszert a JOY minden bányagépre (maróhengeres jövesztőgép, ingakocsi és szállító szalag) kifejlesztette. Új vonszoló teknőt mutatott be a lapos szemű, ún.

broadband lánccal, így a láncos vonszoló alacsonyabb lett.

Érdekes megoldást választott a pennsylvaniai Eighty-four Bánya, mert az egyik frontfejtését DBT, a másikat JOY gyártmányú berendezésekkel szerelte fel. A jövőbeni vásárlásaikhoz az így szerzett tapasztalatokat fogják felhasználni.

World Mining Equipment 2004. december

Bogdán Kálmán

Csúcstechnológiák a bányászatban

Komatsu robot-teherautók indulásra készen

Az Ausztráliában és az USA-ban lefolytatott széleskörű kísérletek után a Komatsu készen áll a robot teherautók forgalmazására. 2005-ben két példányt helyeznek üzembe egy chilei külfejtésben. Az éveken át tesztelt rendszer GPS-t használ a gépkocsi helyének meghatározására és kapcsolódik a Modular Mining számítógépes bányairányítási szoftverhez.

A berendezések leghatékonyabban a nagy geodetikum magasságokban, vagy más ok miatt távirányítást igénylő helyeken alkalmazhatóak, de a kanadai olajhomok bányák is érdeklődnek, mivel nehezen kapnak gépkocsivezetőt.

Bányagépkészítők oktatása szimulátoron

A dél-afrikai ThoroughTech új szimulátort fejlesztett ki a fúrókocsi kezelők betanítására. A CyberRig szimulátor első példányát a Sandvik Tamrock dél-afrikai részlege vette meg, mivel számos alacsony építésű Axera fúrókocsija üzemel az ottani platina és króm bányákban. A szimulátor alkalmas kezdők betanítására, készségfejlesztésre, a kezelők értékelésére és kiválogatására.

A ThoroughTech Dél-Afrika, Namíbia és Botswana területén több bányának adott már el bányabeli teherautók és rakodógépek kezeléséhez szimulátorokat (CyberTruck, CyberLHD).

WME Hírlevél 2005. január 31.

PT

Kína bányászati termelése

Az alábbi adatokat a kínai kormány Országos Kutatási és Bányászati Minisztériuma közölte:

	2001	2002
Szén (Mt)	1106	1393
Kőolaj (Mt)	165	167
Nyersvas (Mt)	155	170
Réz (Mt)	139	156
Ólom (Mt)	1,2	1,26
Cink (Mt)	2,04	2,08
Alumínium (Mt)	3,41	4,40
Timföld (Mt)	4,76	5,48
Nikkel (kt)	50	57
Wolfram (kt)	1	65

Termelésének növelése érdekében egyre több kínai vállalat köt együttműködési megállapodást külföldi cégekkel, mint pl. a Jilin Nickel Co. az Inco Ltd.-del, a Jinchuan vállalat az ausztrál Anaconda Nickel Ltd.-del

Mining Magazine 2004. január

Bogdán Kálmán

Latin-amerikai különlegességek

Mexikó a világ legnagyobb bizmut és a colesztin (stroncium szulfát) termelője és ötödik a fluorit (folypát), a kadmium és a grafit termelésében. Brazília adja a világ nióbbium termelésének 80%-át, Chile uralja a rénium szállítását.

Antimon: a legnagyobb készlettel és bányászattal Bolívia és Peru rendelkezik. A fémeket az ólom és a cink ötvöztetésére használják. Kiválóan alkalmas akkumulátorok, forrasztó anyagok, csövek és csapágyházak előállítására.

Bizmut: legnagyobb termelők Mexikó, Peru és Bolívia. A vegyiparban katalizátorként és festékek gyártásához használják.

Kadmium: a cink mellékterméke, legnagyobb termelő Mexikó és Peru. Fő alkalmazási területe az akkumulátorgyártás.

Lítium: legnagyobb termelője Chile, Argentína és Brazília. Fő felhasználója az üveg és kerámia ipar, valamint a kohászat. Leginkább folyósítószerként használják.

Rénium: Chilében van a világ legnagyobb készlete és bányászata. A réz és a molibdén melléktermékeként nyerik ki. Mint katalizátort alkalmazza az olajipar, valamint nikkel alapú fémekben ötvözőként a kohászat.

Nióbbium: a legnagyobb készlettel és termeléssel Brazília rendelkezik. Az olaj- és gázipar csővezetékeinek és az autókarrösszériák nagyszilárdságú acéljainak ötvözője.

Mining Magazin 2004. március

Bogdán Kálmán

Szénbányászati hírek

Szénbányászati hírek

Szénbányászati hírek

Shenhua szénbányászati vállalat a világ első teljes közvetlen szénbányászati üzemét vásárolja meg, melynek berendezéseit a Flowserve Pumps cég szállítja. A 210 bar-on és 480 C°-on lezajló folyamatok két katalitikus széniszap krakkolóban, és egy elgázosító-ágyas katalizátoros krakkolóban mennek végbe. Az ún. H-olaj technológiát az Axens dolgozta ki az 1980-as években nagy kísérleti üzemen.

Az Shenhua szénbányászati üzem első sora 2007-ben lép üzembe.

Bányarésztvényeket vásárol a Thyssen-Krupp

A német ipari csoport a kanadai Cline szénbánya részvényeiből vásárolt egy kisebbségi csomagot 5,4 millió dollár értékben. Az üzlet részeként a Thyssen-Krupp a Cline által termelt szén kizárólagos kereskedője lesz Európában és a saját kohóiban világszerte.

A japán Mitsui Matsushima szénbánya vállalat szintén a Cline egyik fő részvényese és a kohászati szén értékesítője.

A világ különböző pontjain lévő acélkohóknak szállító Cline kutatásokat és feltárásokat végez a széntermelés növelése érdekében.

Új szénkölfejtés Indonéziában

A tulajdonos MPE a Leighton céget bízta meg a Kelet-Kalimantani La Roya szén kölfajtásának munkáival. A munka magába foglalja a letakarítást, széntermelést és a szén szállítását a legközelebbi kikötőbe, a szállítót karbantartását és a szén készletezést, rakodást a kikötőben. Szén vevője a Noble Energy, amelyik a szén erőműveknek adja tovább.

World Mining Equipment Hírlevél 2005. február 28.

PT

A görög bányászat

Görögországban a bányászat komoly szerepet játszik a nemzeti értékteremtésben (az ország exportjának is 10 %-át adja). Jelentős a nikkel termelés, a megkutatott vagyon 100 millió tonna 2003-ban 18.000 t fémeket termeltek, mellyel 15 millió euró nyereséget értek el.

Másik fontos nyersanyagok a bauxit. A bauxitbányászat, timföldtermelés és alumínium kohászat több mint 40.000 embert foglalkoztat. Az éves fémtermelés 250.000 t.

A görög magnezit bányászat vezető szerepet játszik Európában. Leányvállalatuk van Törökországban, Spanyolországban és Hollandiában.

Folyamatban van egy arany bánya megnyitása (Viper), ahol az arany kinyerésére nem cianos technológiát terveznek. A megkutatott vagyon 1,2 millió t, melynek Au tartalma 18,4 g/t.

Az ország villamos energia ellátásának alapját a lignit bányászat adja. A villamos energia igény 65 %-át lignittüzelésű erőművek állítják elő, így elérték, hogy a villamos áram ára stabil és fele annyiba kerül, mint a nyugat-európai államokban.

Említésre méltó a márvány bányászatuk, mellyel ötödik helyen állnak a világ ranglistán. Nemzetközi hálózatot építettek ki; leányvállalatuk van Bulgáriában, Törökországban, Romániában, Németországban, az USA-ban és Kínában.

Mining Magazine 2004. június

Bogdán Kálmán

Három bányát modernizál a lengyel KOPEX cég Vietnámban

A lengyel KOPEX 105 M dolláros szerződést kötött a VINACOL (Hanoi) vállalattal, hogy három bányát korszerűsíteni fog Vietnámban. A megegyezés, amely jelenleg a lengyel bányászati szektor legnagyobb exportja, tartalmazza, hogy a szakemberek részt vesznek a tervezésben, a frontfejtések kialakításában, a bányabeli metángáz lecsapolásban és a technológiához tartozó bányagépek szállításában, különös tekintettel a meredek dőlésű telepekre. A terv 22 Mt szén kitermelésére szól, melynek 60%-át külfejtésből 40%-át pedig mélyműveléses bányák frontfejtéseiből nyerik ki.

Mining Magazine, 2004. július

Bogdán Kálmán

Változások az arab világban Az ADWEA és az OMAN OIL alumínium kohót létesít

Az Abu Dhabi Water and Electricity (ADWEA) és az Omán Oil cégek megállapodtak az Alcan konszernnel, hogy egy 330.000 t/év kapacitású alumínium kohót építenek együtt. Az Alcan adja a kohászati technológiát és üzemelteti a kohót, az ADWEA olajtüzelésű erőműveiből biztosítja az a villamosenergiát. Az építkezés 2005 második felében kezdődik, a termelés 2007-ben indul.

Engineering and Mining Journal 2004. október

Bogdán Kálmán

Aknaszállítógépek

Az elmúlt években az aknaszállítógépek specialistája a német Siemag cég nagy értékű megrendeléseket kapott a világ minden tájáról (Marokkó, Kína, Oroszország, Kanada, Dél-Afrika, Zambia és Németország). Ezek közül is műszaki újdonság szempontjából kiemelkednek az orosz GMK Kolskaya bányavállalat két db aknatalpra szerelt 4 köteles Koepe gépe és a GMK Norilsk bányavállalat négy db 4 köteles torony Koepe berendezése. A Petchenga bánya részére épített a Siemag cég négy szkipből álló rendszert (kettő/kettő párban a kiegyensúlyozás miatt) 4600 kW-os hajtással úgy, hogy a villamos motort beépítették a 4,65 m átmérőjű hajtódobba, melyet ST 3 tip. tárcsafékkal fékeznek. A megrendeléshez hozzá tartozott a szkip föld alatti szállító, töltő, míg a külszíni ürítő rendszer is.

A kínai Lu An bányavállalat Tunliu bányájába szintén négy szkipből (kettő/kettő) álló rendszert építettek be, melynek éves kapacitása 6 Mt. Az 544 m mély aknából a 25 tonnás szkipke egyenkénti kapacitása 12 m/sec szállítási sebességnél 930 t/óra. Kettő db négy köteles 4500 mm átmérőjű Koepét, 4000 kW-s forgóáramú villamos motor hajtja, melyhez a fordulatszám tökéletes szabályozásához első alkalommal építettek be egy Siemens MI-2 tip. egyenáramú convertert.

World Mining Equipment, 2004. szeptember

Bogdán Kálmán

Beruházási rekord az ércbányászatban

A Raw Materials Group (RMG; Nyersanyag Adatbázis Kezelő) szerint a világ ércbányászatában 2004-ben öt év óta a legnagyobb beruházási kedv és befektetett összegek mutatkoznak. Csak a IV. negyedévben 45 új létesítményt jelentettek, több mint 6 Mrd USD értékben.

Az Engineering and Mining Journal 2005-ben készült felmérése szerint 2004 végén az iparágban mintegy 122 Mrd USD értékű beruházás volt folyamatban. Ezek azonban csak a bejelentett, és költségkalkulációval rendelkező bányaberuházások, ezen felül számos kisebb magáncég folytat új beruházást ill. nincsenek adatok sok bővítésről, mezőcsatolásról. Összességében világszerte több mint ezer ércbányászati beruházás folyhat mintegy 175-200 Mrd USD értékben.

Az alábbi táblázat az RMG 2005. januári jelentése alapján azokat a beruházásokat mutatja be, melyekről publikált költségadatokat is rendelkezésre állnak. (Az összefoglaló táblázaton kívül a cikk mellékletében valamennyi bányaberuházás konkrét adatai is – név, ország, állapot, bányászati módszer, fém, beruházó, beruházási összeg – megtalálhatók.)

Csoportosítás	Összeg Mrd USD	Résarány%
Típus/állapot szerint		
Zöldmezős		
Előkészítés alatt	31	30
Megkezdett	35	33
Építés alatt	9	9
Bővítés	27	26
Egyéb	2	2
Összesen	104	100
Termék szerint		
Réz	31	30
Arany	26	25
Nikkel	18	17
Vasérc	14	13
Ólom/cink	5	5
Gyémánt	3	3
Nemesfémek	3	3
Egyéb	4	4
Összesen	104	100
Régió szerint		
Afrika	15	15
Ázsia	13	12
Európa	7	7
Latin-Amerika	36	35
É-Amerika	12	11
Óceánia	21	20
Összesen	104	100
Országok szerint		
Ausztrália	14	14
Chile	12	11
Peru	8	7
Dél-afrikai Közt.	7	7
Kanada	7	7
USA	4	4
Oroszország	4	4
Pápua Új Guinea	3	3
Fülöp-szigetek	2	2
Összesen	104	100

*Engineering & Mining Journal 2005 JAN/FEB p. 34-37
Magnus Ericsson cikke alapján*

PT

Gyászjelentés

Csipe Imre okl. gépészmérnök, 2004. decemberben, életének 59. évében Gyöngyösön elhunyt.

Dr. Orosz Elemér okl. bányamérnök, 75 éves korában, 2004. december 15-én, Veszprémben elhunyt.

Dr. Ládai Jenő Tamás okl. bányamérnök, életének 63. évében, 2005. január 9-én, Tatabányán elhunyt.

Nagy Károly olajmérnök, az OFKFKV volt dolgozója, 2005. február 15-én, 71 éves korában elhunyt. Temetésére Csongrádon került sor.

(Tagtársaink életútjáról későbbi lapszámunkban fogunk megemlékezni.)

Dr. Perschi Ottó (1925–2004)

2004. június 26-án meghalt dr. Perschi Ottó aranyokleveles bányamérnök.

1925. január 21-én Alsószölnökön (Vas vm. szentgotthárdi járás) született. Elemi és középiskolai tanulmányait (ez utóbbit a bencés gimnáziumban) Sopronban végezte.

1943-ban iratkozott be a M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karának Bányamérnöki Tagozatára, ahol 1948-ban szerezte meg bányamérnöki oklevelét. 1985-ben a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen „A vastag széntelepek jövesztési rendszereinek fejlesztése az ajkai medencében az omlasztás gépesítésével. Javaslatok a magyar szénbányászatban való alkalmazására” c. disszertációjának megvédésével elnyerte a műszaki doktori címet.

1943 és 1944 között a brennbergbányai szénbányában dolgozott fizikai munkásként. Oklevelének megszerzése után a *Szuhavölgyi Szénbányák N.V. ormospusztai*, majd *alberttelepi* és *rudolftelepi bányaiüzemeiben* üzemvezetőként dolgozott. Ezt követően a *Szuhavölgyi Szénbányák N.V.* főmérnöke lett. 1951-ben *Farkashyukba* helyezték át üzemvezetői munkakörbe, ahonnan 1952-ben *Balinkabányára* került üzemi főmérnöki beosztásba. 1962-ben a *Középdunántúli Szénbányászati Tröszt* veszprémi központjába helyezték át a műszaki főosztály vezetőjének, s innen vonult nyugállományba 1989. december 28-ával.

Nyugdíjasként sem tétlenkedett, igazságügyi szakértőként, idegenvezetőként, német tolmácsként és szakfordítóként gyümölcsöztette szakmai és nyelvtudását.

Szakmai pályafutásának legkiemelkedőbb eredményei az első produktív szénfúrás telepítése 1951-ben a fekete-völgyi (Borsod) területen; ugyancsak az első produktív szénfúrás telepítése a Balinka II-III területen. Balinkabányán 1955-ben a „balinkai” acélcuklós gerenda alkalmazása az első, hazai üzemszerű acéltámas frontfejtés kialakításakor, az ajkai szénmedencében a homlokli csapolású szénomlasztás alkalmazása.

Öt találmányi bejelentése közül a legjelentősebbek az „Omlasztásos gépesített pajzs”, az „Automatikus bányászati tűzvédelmi berendezés” és a „Balinkai acélcuklós gerenda”.

40 folyóiratcikke jelent meg, amelyek közül 21 a lapunkban. Ezekben túlmenően több mint 150 – külföldi forrás alapján közreadott – műszaki híre is olvasható volt a BKL Bányászatban.

Eredményes szakmai tevékenységét 1977-ben a *Kiváló Munkáért*, 1980-ban a *Kiváló Feltaláló* ezüst fokozata, 1983-ban a *Kiváló Bányász*, 1984-ben a *Munka Érdemrend arany fokozata*, 1987-ben a *Kiváló Feltaláló* arany fokozata kitüntetésekkel ismerték el. A bányászathoz való hűségéért a *Bányászati Szolgálati Érdemérem* bronz, ezüst, arany és gyémánt fokozatával tüntették ki.

Egyesületünknek 1954 óta volt tagja. 1992-ben megkapta a *Sólyt Vilmos* „40 éves tagságért” emlékérmét, 2004-ben a *Szentkirályi Zsigmond* emlékérmét, s négy alkalommal nyerte el a *BKL Bányászat* nívódíját.

Kezdeményezője volt az Európai Bányászok és Kohászok Szövetségével (FEMS) történt kapcsolatfelvételnek. Kiemelkedő munkát végzett 1995-ben a FEMS kezdeményezésére az OMBKE által megrendezett balatonfüredi Európai Bányász és Kohász Találkozó megszervezésében, melynek elismeréseként a *FEMS díszoklevelével* és *jelvényével* tüntették ki.

Dr. Perschi Ottótól a család, valamint a kollegák, barátok, tisztelők 2004. augusztus 14-én a Veszprémi Károlytemplomban tartott gyászmisén vettek búcsút és mondtak utolsó „Jó szerencsét!”

Bács Péter

Tokos Gyula (1928–2004)

1928. január 22-én Dudaron született középparaszt család első gyermekeként. Szülőfalujában járt elemi iskolába, majd 1948-ban a pápai Református Kollégiumban érettségizett.

Tanulmányait Sopronban az egyetem Bányamérnöki Karán folytatta és 1952-ben szerzett bányamérnöki oklevelet.

Szakmai munkáját a *Bányászati Aknamélyítő Vállalatnál* kezdte, mint üzemmérnök. Később a pécsi területi főmérnöke, majd az *Aknamélyítő Tröszt* munkavédelmi osztályának vezetője lett, nyugdíjazásáig.

Munkáját számtalan kitüntetéssel jutalmazták. *Szakszervezeti eredményes munkájáért kitüntető jelvény* ezüst fokozatát kapta.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület választmánya 40 éves egyesületi tagságáért *Sóltz Vilmos Emlékéremmel* tüntette ki.

Megkapta a *Bányász Szolgálati Érdemérem* bronz, ezüst, arany és gyémánt fokozatát.

Türelemmel viselt hosszantartó betegség után 2004. augusztus 5-én aludt el örökre.

Szerető családja, rokonsága, ismerősei az óbudai temető szóróparcellájában búcsúzott el Tőle.

Tokos Gyuláné

Sűrű András (1932–2004)

2004. november 23-án, 73. életének kezdetén elhunyt Sűrű András, a Borsodi Szénbányák nyugdíjasa.

1932. november 17-én született Kiskörén. Ott végezte el az általános iskolát. A gimnáziumi érettségit Szentgotthárdon szerezte meg. A miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem bányamérnöki karán kezdte egyetemi tanulmányait, majd (ahogy akkoriban volt), két év után Sopronban folytatta, és 1958-ban ott vette át bányamérnöki oklevelét.

Első munkahelyén, Tállyán az *Észak Magyarországi 4. sz. Kőbánya Vállalatnál* technológusként kezdett, majd a vállalat központjába, Tárcalra került, ahol technológus és norma csoportvezetői, valamint műszaki vezetői munkaköröket látott el.

1965 júliusától 1979. január 31-ig az MSZMP munkatársa lett előbb Szerencsen, majd a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei bizottságán.

1979. február 1-jétől a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Népi Ellenőrzési Bizottság elnökhelyettese.

A *Borsodi Szénbányákhoz* 1981-ben került területi főmérnöknek, ahonnan 1990-ben ment nyugdíjba. Főmérökként a megye bányáinak a felügyelete tartozott hozzá.

Tanulmányait a bányamérnöki oklevél megszerzésével nem fejezte be. Állandóan képezte magát. Megszerezte a robbantásvezetői, a biztonságtechnikai, a technológiai, a munkanorma- és munkaszervezési, valamint az iparvállalatok belső ellenőri vizsgáját.

Második diplomáját bányaiipari gazdasági mérnökként a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen kapta meg.

A betöltött munkahelyeken mindenütt megállta helyét. Becsületes, szorgalmas emberként ismertük meg, akit munkatársai és felettesei tiszteltek és becsültek. Munkáját számos kitüntetéssel ismerték el. Többek között megkapta a *Bányász Szolgálati Érdemérem* mindhárom fokozatát, kétszer lett a *Nehézipar Kiváló Dolgozója*. Társadalmi szervektől is kapott több elismerő oklevelet.

Nyugdíjas éveiben hobbijának szentelt sok időt. Kertészkedett, olvasott, s ellátogatott nyugdíjas bányászok összejöveteleire is, amíg egészsége engedte.

2004 decemberében, a bányászok védőszentjének napján dr. Szepesi József, a volt évfolyamtársak nevében búcsúztatta Miskolcon a Szentpéteri kapui temetőben. Hamvait a kazinbarcikai bányász zenekar közreműködésével, a *Bányász Himnusz* hangjaira helyezték örök nyugalomra.

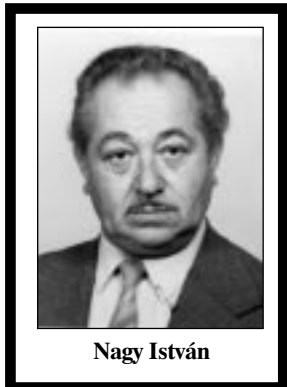
Bandikám, nyugodj békében.

Lóránt Miklós

Nagy István (1929–2005)

Fájdalommal megtört szívvel vettük a szomorú hírt, hogy Nagy István gépésztechnikus életének 76. évében 2005. január 14-én elhunyt.

1926. július 23-án született Miskolcon, ahol az elemi iskoláit végezte, majd a Gépipari Szakközépiskolában szerzett gépésztechnikai oklevelet.

Nagy István

A *Borsodi Szénbányászati Trösztnél* 1952-ben kezdett dolgozni és innen is ment el nyugdíjba, 1987-ben. Kezdetben gépkocsielőadó, majd a Szállító és Karbantartó Üzemnél szállítási részlegvezető volt. Később áthelyezték az anyaggyártási osztályra anyaggyártónak, ahol az importból beszerzett szállító és jövesztőberendezések alkatrészeivel foglalkozott. Egy ideig ezen tevékenységét a tröszt gépészeti osztályán is végezte. Ezen beosztásában Csehszlovákiában, Lengyelországban, Szovjetunióban és a Német Szövetségi Köztársaságban is képviselte a munkaadóját.

A maróhengerek alkatrészeinek belföldi gyártásának megszervezéséért *Kiváló Újító* ezüst fokozatot kapott. A *Bányász Szolgálati Érdemérem* bronz, ezüst, arany fokozatának tulajdonosa.

Az OMBKE borsodi helyi szervezetének 1945-től tagja, az egyesületi munka aktív résztvevője volt. A Nyugdíjas Baráti Társaság megalakulásakor pénztárosi teendőket látott el. Lelkiismeretes munkája példamutató volt. Ezen teendőket fiatalabb kollégáknak adta át, de szinte halála napjáig részt vett a közös munkában. Csendes humora, megbízhatósága, a rendezvényeken való részvétele követendő példa mindnyájunk számára.

2005. január 19-én családja, számos kollégája kísérte utolsó útjára a miskolci Deszka-temetőbe, ahol a római katolikus szertartás szerint helyezték örök nyugalomra.

Ravatalánál a baráti társaság tagjai díszőrséget állva vettek búcsút tőle. Kedves Pista bácsi nyugodj békében.

Utolsó Jó szerencsét!

Lóránt Miklós

Lovas Károly (1943–2004)

Mély megrendüléssel értesültünk Lovas Károly okl. bányamérnök 2004. december 17-én bekövetkezett haláláról.

1943. január 9-én született Vencsellőn, bányász családban. Szakmai pályája teljes egészében a borsodi szénmedencéhez kötődött.

Lovas Károly

1966-ban szerzett bányamérnöki oklevelet. *Ormosbányán* kezdte pályafutását beosztott mérnökként, majd szellőztetési felelős, technológus, körletvezető volt.

1974-ben aknavető főmérnökké, majd 1979-ben üzemi főmérnökké nevezték ki. Irányítása alatt az általa vezetett üzemi gépesített munkahelyek kiemelkedő eredményeket értek el. Üzemösszevonást követően 1984-ben a *Szuhavölgyi Bányauzem* főmérnöke lett.

Kiváló képességei és vezetői munkájának elismeréseképpen 1989-ben a Borsodi Szénbányák termelési főmérnökévé nevezték ki. 1993-tól 2001-ig a vállalat felszámolási eljárása során önállóvá vált *Feketevölgy Bánya Kft.* ügyvezető igazgatója volt. Párhuzamosan ellátta a *Borsodi Bányavagyon-hasznosító Rt.* műszaki igazgatói teendőit, majd 2003 elejétől annak vezérigazgatója volt.

Fokozatosan elhatalmasodó betegsége ellenére halála napjáig dolgozott.

Az OMBKE borsodi csoportjának vezetőségi tagja volt. Lovas Károly társasági ember volt, aki szívesen vett részt szakmai rendezvényeken, kirándulásokon. Ilyeneket több ízben maga is kezdeményezett és szervezett. Sokat olvasott, művelt ember volt.

Kiváló munkáját számos kitüntetéssel ismerték el.

Hamvasztás utáni búcsúztatása 2004. december 23-án volt a miskolci Mindszenti-temetőben, melyen nagy számban vettek részt barátok, volt munkatársak, a bányász társadalom képviselői, volt évfolyamtársak.

A munkatársak és az egyesületi csoport nevében dr. Reményi Gábor tartott megemlékezést és mondott utolsó Jó szerencsét!. A temetési szertartás után emlékére gyászszakestélyt tartottak.

Lóránt Miklós

Gyászjelentés

Vás János munkavédelmi szaktechnikus, életének 67 évében, 2005. február 22-én, Dorogon elhunyt.

Lohrmann Ervin id. okl. bányamérnök, okl. csillagász, életének 67. évében, 2005. február 20-án, Szombathelyen elhunyt.

Forintos Ottó bányatechnikus, 85 éves korában, 2005. március 1-jén Petőfibányán elhunyt.

Dr. Botos László jogász életének 89-ik évében, 2005. március 25-én, Miskolcon elhunyt.

(Tagtársaink életútjáról későbbi lapszámunkban fogunk megemlékezni.)

Zala Alfréd (1934–2004)

2004. december 8-án, Balatonalmádiban, életének 71. évében, türelemmel viselt, hosszan tartó, súlyos betegségben elhunyt Zala Alfréd okleveles bányamérnök.

1934. január 6-án született Tóvároson polgári családban. Gimnáziumi tanulmányait 1944 őszén a tatai piarista gimnáziumban kezdte meg, ahol a humán műveltség olyan átfogó, ismereteire tett szert, mellyel csak az igen színvonalas, élvonalbeli gimnáziumok igyekvő tanulói rendelkeztek. Mindig szeretettel emlékezett vissza cserkész éveire, ahol komoly munkával, egyben örömet jelentő feladatokkal készítették fel az életre, a becsületes helytállásra. Ez az útravaló egész életében végigkísérte.

1952-ben – kívánsága és elképzelései szerint – felvételt nyert a Nehézipari Műszaki Egyetem bányamérnöki szakára, ahol az oktatás akkori megosztottsága miatt Miskolcon, majd Sopronban végezte tanulmányait. 1957 májusában jeles eredménnyel szerezte meg bányaművelő mérnöki oklevelét.

Szakmai munkásságát Oroszlányban kezdte beosztott mérnökként, ahol hasznos tapasztalatokat szerzett mind a mélyművelés, mind a külfejtés területén. Jelentős eredményeket ért el a hagyományos fabiztosítású frontfejtések új, gépi omlasztásos technológiájának bevezetésével, és a vastagpados fedű alatti felsőtelep korszerűbb acéltám biztosítású frontfejtéseinek kialakításában is.

1963-tól a *Tatabányai Szénbányák XV/b aknájának* felelős műszaki vezetője, majd 1966-tól üzemvezetője lett. Az aknaüzemben eredményes kísérleteket folytatott az izapolásos technológia vegyszeres hatásfoknövelő eljárásának alkalmazása során. Az erősen karsztvízveszélyes bánya életét meghatározó vízbetörések vízelzárási és víztelenítési munkái irányítása mellett nevéhez fűződik a tartósan víz alá került területek termelési kapacitásának pótlására a bányatelken belül rentábilisan művelhető külfejtéses művelési mód bevezetése.

1970-től a *Tatabányai Szénbányák Vállalat* termelési osztályának területi főmérnöke, majd osztályvezetője, 1976-tól főosztályvezető helyettese lett. A vállalat 1986. évi átszervezését követően – a műszaki vezérigazgató közvetlen irányítása alatt – főmunkatársi munkakörben dolgozott 1990. évi nyugdíjazásáig.

Szakmai tevékenységét *Kiváló Dolgozó oklevelekkel*, a *Bányász Szolgálati Érdemérem* mindhárom fokozatával, 40 éves folyamatos OMBKE tagságát 1993-ban *Sóltz Vilmos Emlékéremmel* ismerték el.

A kiváló felkészültségű, munkáját rendkívüli precizitással, kedvvel, ambícióval, ugyanakkor szakmai alázattal végző szakembert beosztottai, munkatársai nemcsak szerették, de emberi értékeiért is nagyra tartották. „Nyilaid mindig célba találtak, az mégsem fájt sohasem, mert éreztük benne a szeretetet” mondta búcsúztatójában Szabó Csaba nyugalmazott bányászati igazgató, az OMBKE Tatabányai Helyi Szervezetének elnöke.

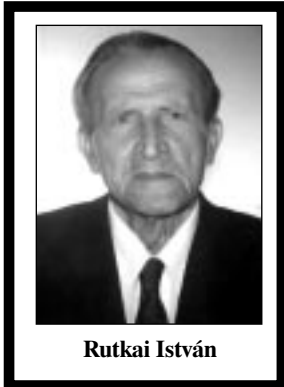
Zala Alfréd okleveles bányamérnököt 2004. december 16-án Balatonalmádiban, a vörösberényi temetőben a római katolikus egyház szertartása szerint helyezték örök nyugalomba. Koporsójánál bányász díszörség sorfalai váltották egymást, majd a bányászhimnusz elénekklésével tisztelegtek végső búcsúként a kiváló szakember, odaadó kolléga és a meleg szívű barát előtt.

Solymos Péter

Rutkai István (1923–2004)

2004. május 19-én, Recsken elhunyt Rutkai (Ruttkay) István bányatechnikus. 1923. június 11-én, Recsken született, itt és Budapesten végezte az általános iskolát.

1938-1943-ig a *Recski Ércbányában* kezdett dolgozni, majd orosz hadifogságba került, ahonnan 1945-ben tért vissza. Tatabányán 1950-ben fejezte be a bányai szakiskolát, ami után továbbra is az ércbányászatban dolgozott. *Nagybörzsönyben* aknász, *Telkibányán* kirendeltség-vezető, *Sukorón* aknász, majd 1957-től az *Érc-és Ásványbányászati Kutató Vállalat mátrai* ércfeltárási munkáinál volt aknász, üzemvezető. 1963-tól Istenmezején bányafelmérő és aknász munkaköröket töltött be majd 1972-től biztonsági megbízott volt Recsken 1975-ben történt rokkantnyugdíjba helyezéséig. Nyugdíjas korában betegsége miatt visszavonultan élt.

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületnek 1960 óta volt tagja.

Munkáját többszörös *Kiváló Dolgozó*, *Bányászati Szolgálati Érdemérem* (bronz, ezüst, arany fokozat) és a *Munka Érdemrend* bronz fokozata kitüntetésekkel ismerték el, illetve megkapta a *Sóltz Vilmos Emlékérmét* 40 éves tagságért.

Munkája során sok szép ásványt gyűjtött, gyűjteményét családja Recsken, a Bányászati Múzeumban szeretné kiállítani.

Temetésén, Recsken három lánya, hét unokája, két dédunokája, rokonai és ismerősei a Bányászhimnusz hangjaival búcsúztak tőle.

Tüske István

50 éve alakult az OMBKE közép-dunántúli - várpalotai csoportja

A csoport megalakításának első szervező munkái a szénbányászati miniszternek a Műszaki és Természettudományos Egyesületek Szövetségéhez tartozó egyesületek együttműködése tárgyában kiadott utasítása, valamint az OMBKE Bányászati szakosztályának 1955. január 26-ai felhívására indultak meg.

A szervezés először a Közép-dunántúli és a Várpalotai Szénbányászati Trösztök részben már meglévő egyesületi tagjainak számbavételével, majd az új tagok felvételével kezdődött meg.

Az alapító tagok névsora:

Szénbányászati Tröszt Veszprém:

Ács István okl. bányamérnök
Gerey László okl. gépészmérnök
György Béla okl. bányamérnök
Hidas István trösztigazgató
Jánossy Jenő okl. bányamérnök
Jármay György tervosztályvezető
Jenő László okl. bányamérnök
Lugosi György okl. bányamérnök
Molnár Aladár okl. bányamérnök
Pogrányi Géza okl. villamosmérnök
Dr. Turcsányi Gyula okl. bányamérnök

Ajkai Bányaiüzem:

Balogh Ferenc okl. bányatechnikus
Bognár Gyula okl. bányamérnök
Fekete Zoltán okl. bányamérnök
Jáger Ferenc okl. bányatechnikus
Mecseki Antal okl. bányamérnök
Varga Gusztáv okl. bányamérnök
Varga József okl. bányamérnök

Balinkai Bányaiüzem:

Pera Ferenc okl. bányatechnikus
Perschi Ottó okl. bányamérnök
Dudari bányaiüzem:
Jármay Ervin okl. bányamérnök

Csékúti bányaiüzem (később Jókai bányaiüzem):

Bencze Imre okl. bányamérnök
Dreiszigler Gyula okl. erdőmérnök
Hansági Imre okl. bányamérnök
Karsai József okl. villamosmérnök
Károly Ferenc okl. bányatechnikus
Tóth József okl. bányamérnök

Padragi bányaiüzem:

Horányi Béla okl. bányamérnök

Szénbányászati Tröszt, Várpalota:

Fischer Ferenc okl. bányamérnök
Haracska Imre trösztigazgató
Lavrencsik Lajos okl. bányamérnök
Lantos István okl. bányamérnök
Kasza Zoltán okl. bányamérnök
Sátori László üzemvezető
Szép Endre okl. bányamérnök
Szöllősi János okl. bányamérnök
Tóth Pál személyzeti vezető
Visoczky György okl. bányamérnök

A csoport működése 1955-ben megkezdődött, a 38 fő alapító taghoz később a térség szénbányászatában dolgozók kívül a bauxit-, mangán- és az ásványbányászatban, az aknamélyítésben, valamint a veszprémi Kerületi Bányaműszaki Felügyelőségénél (KBF) alkalmazott szakemberek is csatlakoztak.

1955. augusztus 10-én tartották meg az első szakmai előadást (Szép Endre: Várpalota a II. öt éves tervben), melyet abban az évben még négy előadás (dr. Konrád Ödön, Varga Gusztáv, Bélafi László, Simon Pál) követett.

Több mint egy évi működés után – 1956. június 22-én – már 154 tag képviselőjében tartották meg Veszprémben a vezetőségválasztó taggyűlést, melyen az Egyesületet dr. Martos Ferenc főtitkár képviselte. Jármai Ervin előadása és az azt követő hozzászólások után került sor a csoport vezetőségének megválasztására:

Elnök: Hidasi István trösztigazgató (Veszprém)

Társelnökök: Martinkó Mátyas trösztigazgató (Várpalota) és Czintula László a veszprémi Kerületi Bányaműszaki Felügyelőség vezetője

Titkár: György Béla okl. bányamérnök

Kerületi titkárok: Ördög István, Kasza Zoltán, Bányai Bálint okl. bányamérnökök

Sajtó és irodalmi felelős: Ács István okl. bányamérnök

Klubfelelős: dr. Turcsányi Gyula okl. bányamérnök

Bányaművelési szakosztály titkára: Szép Endre tröszt-főmérnök

Földtani szakosztály titkára: Kopek Gábor főgeológus

Érc- és ásványbányászati szakosztály titkára: Pohl Károly okl. bányamérnök

Bányagépészeti szakosztály titkára: Gerey László okl. gépészmérnök

Választmányi tagok: Bolyky Zoltán, Gebhardt János, Hansági Imre, Hibbey Barna, Horányi Béla, Jármai Ervin, Kusnyér Zoltán, Lavrencsik Lajos, Perschi Ottó, dr. Tóttenui Tibor okl. bányamérnökök.

Az évforduló az ebből a csoportból később különvált helyi szervezetek – Bakonyi, Tapolcai, Veszprémi – alapítása kezdetének is tekinthető.

(*Forrás:* Ács István: Megalakult a Bányászati Szakosztály Középdunántúli Csoportja, Bányászati Lapok 1956. évi 9. szám 575. old.

Jármai Ervin: Az OMBKE Középdunántúli- Várpalotai- Veszprémi Csoportjának története 1955-1985, Veszprém, 1985.)

Károly Ferenc

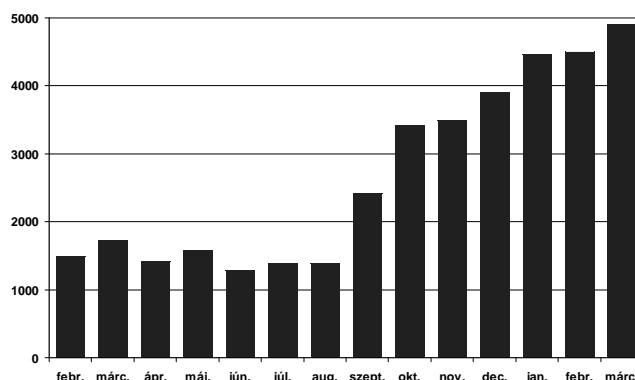
Az OMBKE honlapjának látogatottsága

Az OMBKE honlapjának (www.ombkenet.hu) látogatottsága az utóbbi 12 hónapban jelentősen emelkedett. Az internetezés fokozódó elterjedése mellett ez a növekedés bizonyára a honlap aktualitása javulásának, illetve a BKL lapok honlapon való elérhetőségének is köszönhető.

Jó böngészést és hasznos információkat kívánunk minden kedves látogatóknak!

PT

Az OMBKE honlapjának látogatottsága
2004. február – 2005. március

Hirdetési, előfizetési díjaink

A BKL Bányászat 2005-re vonatkozó hirdetési díjai:

teljes szövegoldal	50 000 Ft + 25 % ÁFA
belső borítólap	62 500 Ft + 25 % ÁFA
hátsó külső borítólap	75 000 Ft + 25 % ÁFA

Nem teljes oldalak díját arányosan számítjuk. Többszöri, folyamatos megjelentetés esetén (ugyanazon cégtől különböző hirdetésre is!) kedvezményt adunk.

Fenti árak fekete-fehér kivitelben értendők, színes megjelentetés igénye esetén egyedi ajánlatot adunk (kb. 20-40.000 Ft/oldal többletköltség).

A Lap 2005. évi előfizetési díja: 10 000 Ft + 15 % ÁFA

További felvilágosítással szolgál *Podányi Tibor* felelős szerkesztő:
tel.: 88-522-582, fax: 88-522-566, e-mail: bkl.banyaszat@axelero.hu
levélcím: BKL Bányászat, 8301 Tapolca, pf. 17.

A szerkesztőség